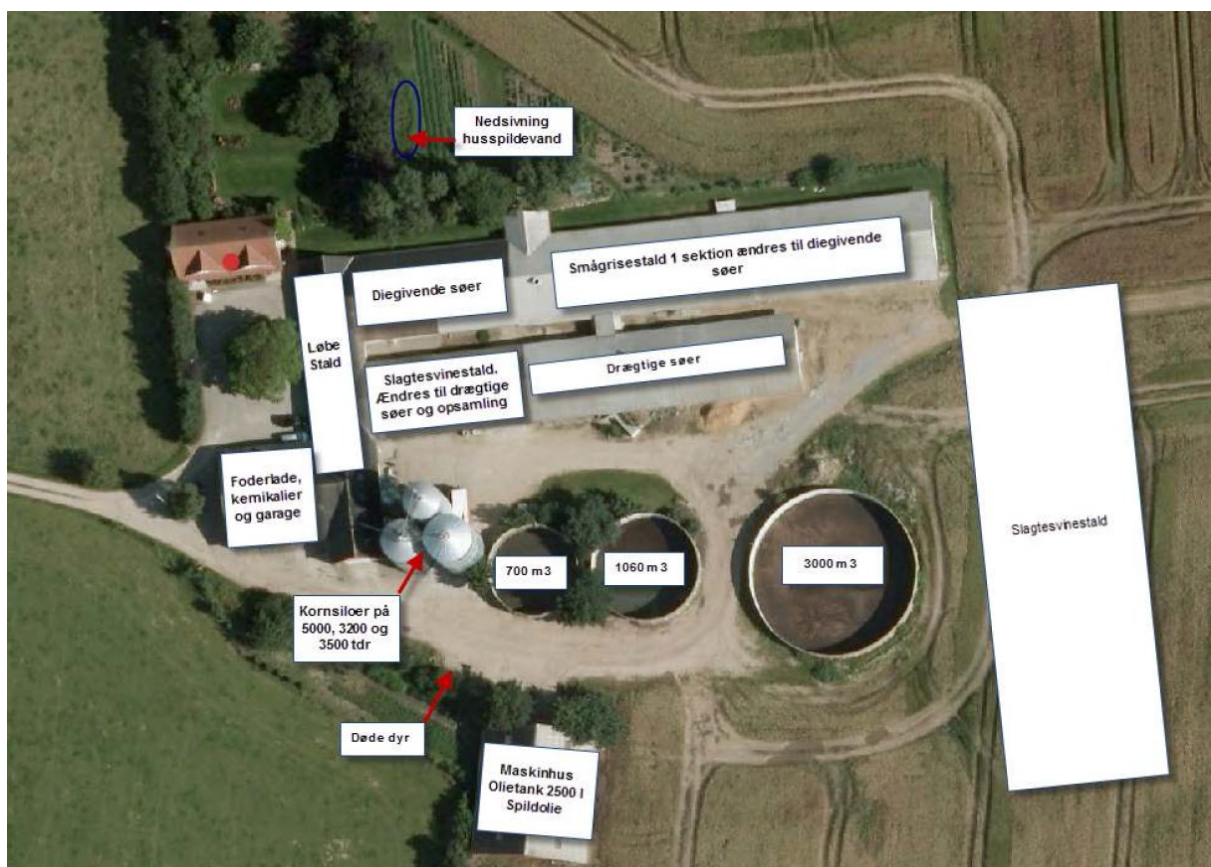

§ 12 Miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup

Godkendelsesdato den 16. juni 2014

Registreringsblad

Landbrugets navn og beliggenhed	Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup
Matrikelnummer	13c, V. Velling by, Vester Velling
CVR. nummer	11138985
P-nummer	1000187872
Ejendomsnummer	14402
Besætningens CHR nummer	96037
Ejer af ejendommen	Peder Andersen
Driftsansvarlig	Peder Andersen
Brugstype	Svinebrug
Skema nummer og versionsnummer	55533, version nr. 6
Godkendelsesbetegnelse	§ 12 godkendelse
Tilsynsmyndighed	Favrskov Kommune
Sagsbehandler	Lone Janet Andersen-Lind
Kvalitetssikret af	Steffen Carton Nielsen
Godkendelsens dato	16. juni 2014
Næste revurdering	16. juni 2022

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for godkendelsen.....	5
1.1 Meddelelse af miljøgodkendelse af husdyrbruget	5
1.2 Meddelelsespligt – produktions- og ejerforhold	6
1.3 Tilsyn og retsbeskyttelse.....	6
1.4 Revurdering af miljøgodkendelse	7
1.5 Gyldighed	7
1.6 Offentliggørelse.....	7
1.7 Klagevejledning.....	10
2. Vilkår for afgørelsen	14
2.1 Gyldighed	14
2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og beplantning	14
2.3 Husdyrholdet og staldindretning	14
2.4 Staldteknologi.....	15
2.5 Ventilation	15
2.6 Fodring	15
2.7 Energi og vandforbrug	17
2.8 Spildevand og regnvand	17
2.9 Affald, olie og brændstof	18
2.10 Gødningsproduktion og -håndtering	18
2.11 Forurening og gener fra husdyrbruget	18
2.12 Påvirkning fra arealerne og udbringning af husdyrgødning	19
2.13 Driftsforstyrrelser og uheld.....	20
2.14 Egenkontrol	20
3. Anlæggets beliggenhed og planmæssige forhold	23
3.1 Beliggenhed, landskab og afstandskrav	23
4. Husdyrhold, staldanlæg og drift	27
4.1 Husdyrhold og staldindretning	27
4.2 Staldteknologi.....	28
4.3 Ventilation	30
4.4 Fodring	30
4.5 Energi- og vandforbrug	33
4.6 Spildevand og regnvand	34
4.7 Affald og forbrugsstoffer.....	36
4.8 Egenkontrol og dokumentation	39
4.9 Driftsforstyrrelser og uheld	40
4.10 Husdyrbrugets ophør	43
5. Gødningsproduktion og – håndtering	44
5.1 Gødningstyper og mængder	44
5.2 Flydende husdyrgødning	44
5.3 Fast husdyrgødning	46
5.4 Afgasset biomasse.....	46
5.5 Anden organisk gødning	46
5.6 Teknologi til behandling af husdyrgødning	46
6. Forurening og gener fra anlægget.....	47
6.1 Lugt	47
6.2 Fluor og skadedyr	48
6.3 Støj fra anlæg og maskiner	49
6.4 Transport.....	50
6.5 Støv.....	51

6.6 Lys.....	51
7. Bedriftens påvirkning af natur og miljø.....	52
7.1 Oversigt over bedriftens udbringningsarealer	52
7.2 Vandoplønde	53
7.3 Grundvand	55
7.4 Vandløb og søer.....	58
7.5 Ammoniak og natur.....	59
7.6 Arter med særlige beskyttelseskrav (BILAG IV arter m.m.).....	62
7.7 Fredede fortidsminder og beskyttede diger	63
7.8 Konsekvensvurdering.....	63
8. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	64
9. Alternativer	78
10. Lovgrundlag, planer og vejledninger	79
Bilag 1: Situationsplan.....	80
Bilag 2: Beplantningsplan for Dengsøvej 7, Ulstrup	81
Bilag 3: Placering af udbringningsarealer og transportveje for gylle	82
Bilag 4: Ansøgers beredskabsplan	1
Bilag 5: Fosforrisikoanalyse	93
Bilag 6: Naturvurdering	96
Bilag 7: § 46 hørings svar fra Randers Kommune	99
Bilag 8: Beregning af varmebehov – Dengsøvej 7	101

1. Baggrund for godkendelsen

1.1 Meddelelse af miljøgodkendelse af husdyrbruget

Favrskov Kommune godkender i henhold til § 12, stk. 2 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009 (husdyrgodkendelsesloven)* med senere ændringer svinebruget på landbrugsejendommen *matr. nr. 13c, V. Velling by, Vester Velling* på adressen Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup.

Godkendelsen omfatter anlægget på Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup og husdyrproduktionen med CHR nr. 96037, samt udbringning af husdyrgødning på alle ejede og forpagtede arealer under bedriften CVR nr. 11138985. Til bedriften har tidligere været tilknyttet en husdyrproduktion på ejendommen Tindbækvej 28, 8830 Tjele. Lejemålet af denne ejendom vil ophøre i forbindelse med udvidelsen af Dengsøvej 7 og er derfor heller ikke med i ansøgningen.

Til bedriften er der kun ejede og forpagtede arealer. Der er således ikke tilknyttet aftalearealer ejet af tredjemand til godkendelsen.

Det tilladte dyrehold i nudrift er på 205 søer, 4600 smågrise (7,2-30 kg) og 4550 slagtesvin (30-102 kg), i alt 185,76 dyreenheder.

Det tilladte dyrehold efter udvidelsen er på 300 søer, 9.000 smågrise (7,3-32 kg) og 9.000 slagtesvin (32-107 kg), i alt 364,77 dyreenheder.

Der er samlet set tale om en udvidelse på i alt 179,01 dyreenheder.

Anlægget ligger ca. 700 meter syd for Vester Velling og der er ca. 2,7 km til nærmeste byzone, der er Ålum i Randers Kommune.

Der bygges en ny slagtesvinestald på cirka 2000 m². Derudover ændres en sektion i smågrisestalden til farestald og den eksisterende slagtesvinestald laves om til drægtige søer og opsamlingsstald til slagtesvinestald.

Godkendelsen er betinget af at vilkårene under afsnit 2 overholdes.

Denne miljøgodkendelse træder i kraft den dato den meddeles.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i husdyrgodkendelsesloven og i *Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2011 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)* samt i Vejledningen om tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug og Habitatbekendtgørelsen det vil sige forhold af betydning for det eksterne miljø.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske ændringer i dyreholdet, stalde, gødnings-opbevaringsanlæg, udbringningsarealer, aftalearealer eller lignende før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning skal søges separat. Ejeren er selv ansvarlig for at

indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

1.2 Meddelelesespligt – produktions- og ejerforhold

Såfremt ejer eller driftsherre af anlægget på Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup med bedriften CVR nr. 11138985 ønsker at udskifte de eksisterende arealer, der modtager gylle med nye arealer, er der pligt til at meddele Kommunen om udskiftningen.

Kommunen skal herefter foretage en vurdering af om udskiftningen kan ske i henhold til § 25 i godkendelsesbekendtgørelsen for mindre sårbare arealer, eller om der skal udarbejdes en ny § 12 godkendelse (for mere sårbare arealer).

Oplysninger om udskiftning af arealer skal være Kommunen i hænde før planårets begyndelse – dvs. senest den 1. august.

Ejer eller driftsherre har pligt til at ansøge Kommunen om at foretage udvidelser af produktionen og ændringer i anlæggets udformning, såfremt disse afviger fra de givne oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen. Kommunen skal herefter vurdere om de ønskede ændringer udløser krav om et tillæg til miljøgodkendelsen efter husdyrgodkendelsesloven § 12 stk. 3.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted. Henvendelsen skal ske til Favrskov Kommune, Natur og Miljø og skal indeholde oplysninger om den nye ejers navn, adresse og den nye bedrifts CVR. nr.

1.3 Tilsyn og retsbeskyttelse

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen frem til den 11. juni 2022. Egenkontrolvilkår er undtaget fra denne beskyttelse.

Favrskov Kommune kan tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jævnfør husdyrgodkendelseslovens § 40 stk. 2. Således skal kommunen, hvis husdyrbruget eller afsætningen af husdyrgødning medfører, eller det skønnes at indebærer en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold, meddele påbud med hjemmel i husdyrgodkendelseslovens¹ § 39.

Det samme er tilfældet, hvis der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik således, at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller hvis der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Favrskov Kommune har som tilsynsmyndighed ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, at vilkårene for miljøgodkendelsen overholdes.

---

¹ LBK nr. 1486 af 4. dec. 2009

1.4 Revurdering af miljøgodkendelse

Tilsynsmyndigheden skal, jf. § 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen regelmæssigt og mindst hvert 10. år tage den samlede godkendelse op til revurdering og om nødvendigt at ændrer vilkårene heri. Den første regelmæssige revurdering skal foretages 8 år efter denne godkendelses-dato, det vil sige i 2022.

Herudover skal en § 12 godkendelse tages op til revurdering i tilfælde af, at forurening fra ejendommen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudsiges, eller der er skabt teknisk mulighed for at nedbringe emissionerne betydeligt eller andre forhold nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 40.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Vilkår for revurdering af § 12 godkendelser meddeles som påbud efter husdyrgodkendelsesloven §§ 39 og 40.

BAT ved revurderinger

Fra 2013 skal godkendelser af IE-husdyrbrug (Direktivet om Industrielle Emissioner) revurderes, når EU-kommissionen har offentliggjort en BAT-konklusion (BAT-krav) i EU Tidende, der vedrører husdyrbrugets væsentligste IE-aktivitet.

BAT-konklusionerne vedtages af EU-kommissionen og bliver bindende, og nye emissionsniveauer for husdyrbrug bliver defineret. Alle vilkår skal revurderes og alle relevante BAT-konklusioner benyttes.

Der skal ske en revurdering senest 4 år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen

1.5 Gyldighed

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelse er meddelt. Med udnyttet menes der, at det ansøgte staldanlæg og udvidelse er påbegyndt. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opnået før senest 3 år efter godkendelsesdatoen.

Såfremt godkendelsen ikke har været helt udnyttet i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud, og så bortfalder den del, der ikke har været udnyttet.

1.6 Offentliggørelse

For-offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Favrskov Kommunes hjemmeside den 27. marts 2014 med tre ugers frist for modtagelse af kommentarer. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, når denne foreligger.

Kommunen har i forbindelse med annonceringen modtaget bemærkninger fra Danmarks Naturfredningsforening som havde bemærkninger til:

- hvorvidt den nye stald ville blive udstyret med gyllekøling
- staldens placering vinkelret på de øvrige
- Beskyttelsen af et overdrev samt nogle § 3 beskyttede vandhuller med grøn frø, som er en sjælden frøart.

Høring

Udkast til miljøgodkendelse blev den 22. april 2014 sendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen jævnfør forvaltningslovens § 19. Udkastet blev sendt til ansøger selv og en række organisationer og private personer, samt personer og organisationer, der har anmodet herom.

Der var en frist på 6 uger fra udkastet blev offentliggjort på hjemmesiden den 23. april 2014. Man kunne således frem til den 4. juni 2014 kl 15.30 komme med bemærkninger til udkastet.

I forbindelse med høringen er der indkommet bemærkninger fra 2 interessenter ud over ansøger selv. De indkomne bemærkninger er kort oplyst herunder med Kommunens svar underneden, samt en beskrivelse af hvorledes bemærkningen har ført til/ikke ført til ændringer af godkendelsen.

Charlotte Korr & Troels Andersen, Dengsøvej 8 har bemærket at:

1. De ikke mener, at asfalten på Dengsøvej 7 og husene der ligger tæt på vejen i længen kan holde til trafikken med tunge køretøjer, som nu vil blive forøget i forbindelse med den øgede husdyrgødningsproduktion som udvidelsen på Dengsøvej 7 vil afstedkomme.

Danmarks Naturfredningsforening har bemærket at:

2. Det er bekymrende at de udspretningsarealer der hører til Dengsøvej 7 blandt andet afvander til Langå Sø, som havde Århus Amts store bevågenhed og hvor der bl.a. er strenge krav om minimal årlig tilførsel af P fra overfladevand til søen. I høringssvaret fra Randers kommune forholder man sig ikke til Langå Sø og der spørges derfor til, om det er korrekt at arealerne afvander til Langå Sø, som om der i bekræftende fald er taget behørigt hensyn til søen i godkendelsen.
3. Der i udkast til godkendelsen står, at udspretningsarealerne kan ses i bilag 4, men henvisningen må være til bilag 3, da bilag 4 kun omfatter beredskabsplaner.
4. Kommunens formulering vedrørende § 3 arealer efter naturbeskyttelsesloven og § 7 arealer efter husdyrloven og disses tålegrænser er uklar, idet man for overdrev og tørre hedearealer anfører et "henholdsvis" og en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Intervallet for den nedre og øvre tålegrænse gælder formentlig begge naturtyper og "henholdsvis" er en fejlskrivning.
5. Det er et bestyrelsesmedlems opfattelse, efter at have besigtiget nogle af overdrevene, at overdrevene er for "frodige" og derfor formentlig overbelastede med gødning eller manglende afgræsning eller slet. Det er også fornemmelsen, at der er dyrket med tæt på vandhuller. Kommunen opfordres derfor til at kontrollere, at overdrev bliver afgræsset eller hø fjernet, og at eventuelle bræmmer/randzoner til vandhuller overholdes.
6. Vi henstiller til at emissionen reduceres mere end de 6,9 % der projekteres med og den øgede NH₃-emission i forbindelse med nybyggeriet og husdyrudvidelsen dermed begrænses udover det minimale krav.

Ejerne, Peder og Kirsten Rishøj Andersen samt deres konsulent Hanne H. Østergaard har bemærket at:

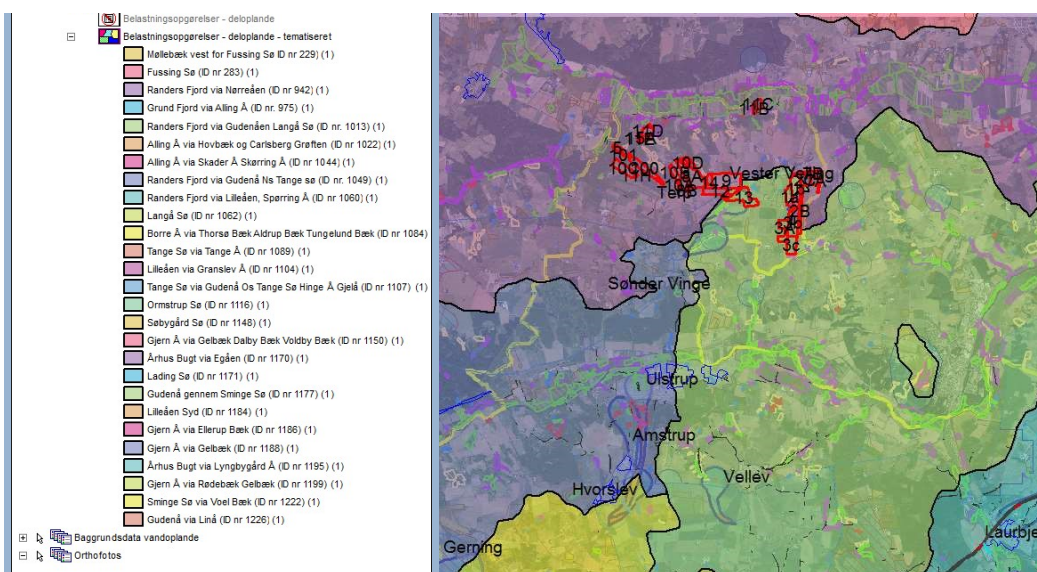
7. Der er en fejl på side 22, hvor størrelserne af gyllebeholderne på ejendommen er anført til at være på henholdsvis 1700 m³, 2160 m³ og 3300 m³. De korrekte størrelser er 700 m³, 1060 m³ og 3000 m³.
8. Naturstyrelsen har truffet afgørelse om berigtigelse af fredskovspligten på matr. nr. 5e og 4l Terp By, Vester Velling i Favrskov Kommune. Herefter er de anmeldte udspretningsarealer ikke længere behæftet med en fredskovregistrering.
9. De undrer sig over at det er nødvendigt med en speciel tilladelse til den del der vedrører varme til stuehuset, når de siden 2001 har fået opvarmet stuehuset fra varmegenindvinding fra gylle.

Kommunens besvarelse af de ovenfor anførte bemærkninger:

Ad. 1 Dengsøvej vil blive lagt ind på en liste over veje, der skal have vurderet slidlaget i 2015. Vi vil endvidere løbende overvåge vejen, således at der kan blive sat ind med det samme det skønnes nødvendigt.

Ad. 2 Når vi skal beskrive hvilke vandoplande som udspretningsarealerne afvander til, så bruger Kommunen et GIS tema, som er afbilledet herunder. På kortet kan det ses at udspretningsarealerne ligger i to forskellige vandoplande, hvoraf det ene (det grønne) hedder "Randers Fjord via Gudenåen Langå Sø (ID nr 1013)". På nedenstående kort kan man se at selve oplandet til Langå Sø ligger som en mindre afgrænsning i det grønne areal. De arealer der afvander til Langå Sø vil befinde sig inde i den lille afgrænsning, mens det øvrige opland afvander til Gudenåen og i sidste ende Randers Fjord. Der er således ikke tale om at arealerne tilhørende Dengsøvej 7 afvander til Langå Sø, men Langå Sø figurere som en del af navnet på oplandet, hvilket er det der giver forvirringen.

Ad. 3 Henvisningen til bilag 4 er rettet til bilag 3 i den endelige godkendelse.

Ad. 4 Det er korrekt at der er en fejl i teksten. Der skal ikke stå "henholdsvis". Både surt overdrev og hede har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år.

Ad. 5 I forhold til bemærkningen om at Kommunen opfordres til at kontrollere at overdrev bliver afgræsset / der fjernes hø og at evt. bræmmer/randzoner til vandhuller overholdes, så kan det oplyses at:

- Kommunen ikke kan stille vilkår i forhold til græsning/slæt af overdrev. Vi kan alene opfordre ejeren af de § 3 beskyttede arealer om at pleje disse. Da Kommunen ikke kan stille krav om pleje, giver det ikke mening at kontrollere hvorvidt plejen udføres.
- Det er langt fra alle vandhuller, der har en 2 meter bræmme. (jævnfør vejledning om 2 meter bræmme iht. Vandløbsloven). Det er korrekt at Kommunen er myndighed i forhold til 2 meter bræmmer og vi fører tilsyn med at bræmmerne overholdes. Det er NaturErhvervstyrelsen der er myndighed i forhold til randzonerne.

Ad. 6 Kommunen har kun hjemmel til at kræve at beskyttelsesniveauerne i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen overholdes. Der er ikke hjemmel i lovgivningen til at stille krav ud over dette. Kravet til gyllekølingens fjernelse af ammoniak fastholdes på 6,9 %, som er nok til at overholde

kravene. Det står dog landmanden frit for, om han af egen drift ønsker at fjerne mere ammoniak med sit anlæg.

Ad. 7 Gylletankenes størrelser rettes til de korrekte på side 22.

Ad 8 Efter afgørelsen fra Naturstyrelsen må de arealer der ikke længere er registrerede med fredskovspligt naturligvis bruges som udbringningsarealer og vilkåret om at delarealer med fredskovspligt ikke må bruges til udbringning slettes. Endvidere fjernes bilag 9.

Ad. 9 Jeg har kontrolleret de papirer der ligger i Kommunens arkiv, men kan ingen steder se at der skulle ligge en tilladelse/godkendelse af varmeindvindingen af gylle til brug i stuehuset. Det er ikke ensbetydende med at der ulovligt er indvundet varme fra gylle på ejendommen. Det skyldes at det dengang ikke blev anset nødvendigt at udarbejde en afgørelse vedr. brug af varme fra gyllekøling.

I teknologibladet for gyllekøling står der, at hvis overskudsvarmen bruges til andet end til opvarmning af stalden, f.eks. til stuehuset, så kan gyllekølingsanlægget være omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 33, fordi det dermed får karakter af en biaktivitet.

For at sikre at der ikke var noget at komme efter i forhold til de tilladelser og godkendelser der er givet til ejendommen har jeg derfor valgt at lave en § 19 tilladelse til biaktiviteten "varmeindvinding til stuehuset" selv om den varmeindvinding også eksisterede inden udvidelsen. § 19 tilladelsen er ikke en del af godkendelsen og koster heller ikke noget at få lavet.

Offentliggørelse af godkendelsen

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering på Favrskov Kommunes hjemmesiden den 16. juni 2014 med en klagefrist på 4 uger – dvs. til torsdag den 14. juli 2014 inden arbejdstidsophør kl.17.00.

Godkendelsesdatoen er den 16. juni 2014

1.7 Klagevejledning

Godkendelsen er offentliggjort ved annonce på Favrskov kommunes hjemmeside den 16. juni 2014. Godkendelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til husdyrgodkendelsesloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 14. juli 2014 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, de klageberettigede organisationer, samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jævnfør husdyrgodkendelseslovens §§ 84, 85, 86 og 87.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Favrskov Kommune, Skovvej 20, 8382 Hinnerup eller pr. mail til favrskov@favrskov.dk. Hvis kommunen fastholder afgørelsen, skal kommunen inden for 3 uger efter klagefristens udløb, videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Kommunen skal videresende klagen sammen med sagens akter, samt kommunens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Samtidig skal kommunen sende en kopi til de i klagesagen involverede parter, med en frist for at afgive bemærkninger direkte til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Gebyret opkræves, når nævnet har modtaget klagen fra Favrskov Kommune. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres, ophæves, klageren får

helt eller delvis medhold i klagen, klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. For yderligere information om gebyrordningen henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, hvor der kan findes en vejledning om ordningen.

Det ansøgte er ikke omfattet af husdyrgodkendelseslovens §§ 38 og 40 om forbud og påbud, eller § 22 og § 27, stk. 1. nr. 3 og stk. 2 om placering i det åbne land uden tilknytning til eksisterende byggeri, jf. husdyrgodkendelseslovens § 80 og § 81 stk. 3. En evt. klage har derfor ikke opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene (søgsmål), jf. husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Lone Andersen-Lind
Sagsbehandler

Følgende er inden meddelelse af godkendelsen tilsendt udkast til afgørelse til kommentering samt efterfølgende meddelt om godkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrgodkendelseslovens § 84:

- Sundhedsstyrelsen: Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Moesgård Museum, Moesgård Alle, 8270 Højbjerg, e-mail: moesgaard@moesmus.dk
- Peder Andersen, Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup, e-mail: rishoj.andersen@gmail.com
- Gråkjær A/S, Hanne Hoffmann Østergaard, Lundvej 24, 8700 Horsens, e-mail: haost@graakjaer.dk
- Ejere og beboere af ejendommene:
  - Dengsøvej 1, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 2A, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 2B, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 3, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 4, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 5, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 6, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 7B, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 8, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 9, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 10, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 12, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 14, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 16, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 18, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 20, 8860 Ulstrup
  - Dengsøvej 22, 8860 Ulstrup
  - Grønhøjvej 1, 8860 Ulstrup
  - Grønhøjvej 3, 8860 Ulstrup
  - Grønhøjvej 5, 8860 Ulstrup
  - Grønhøjvej 7, 8860 Ulstrup
  - Grønhøjvej 9, 8860 Ulstrup
  - Grønhøjvej 11, 8860 Ulstrup
  - Kirkevej 3, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 2, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 4A, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 4B, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 6, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 8, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 10, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 12, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 16, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 18, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 20A, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 20 B, 8860 Ulstrup
  - Randersvej 22, 8860 Ulstrup
- Thorsø Miljø og Biogasanlæg A.M.B.A.

Klageberettigede i henhold til Husdyrgodkendelseslovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 Købehavn V, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrgodkendelseslovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Favrskov, Alfred Borg, Solsortevej 2, 8320 Hinnerup, e-mail: dnfavrskov-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Favrskov, e-mail: Favrskov@dof.dk
- Danmarks sportsfiskerforbund, Distrikt 4. v. Jakob Kjær Madsen, e-mail: jkm@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Kredsformand Eske Thøgersen, Randers, e-mail: oesjylland@friluftsradet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrgodkendelseslovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnfavrskov-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, e-mail: natur@dof.dk

2. Vilkår for afgørelsen

2.1 Gyldighed

- 2.1.1 Udvidelsen skal være påbegyndt inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden. Er byggeriet/ændringen og udvidelsen ikke fuldt gennemført indenfor 3 år, vil godkendelsen kun gælde for den produktion der ved udløbet af de 3 år eller i løbet af de 3 år er registreret på ejendommen, under forudsætning af at byggeriet med tilhørende teknologi jævnfør vilkår i afsnit 2.4 er opført. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse 3 år efter godkendelsesdatoen, ikke har nået den godkendte størrelse. Vilkårene i denne godkendelse, er gældende fra den dag godkendelsen tages i brug.
- 2.1.2 Hver husdyrtype (søer, smågrise eller slagtesvin) må først øges når tilhørende bygningsmasse og teknologier er etableret.

2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og beplantning

- 2.2.1 Den nye slagtesvinestald skal placeres og dimensioneres som angivet i bilag 1. Stalden bliver ca. 22 meter i bredden og ca. 86 meter i længden samt 7,12 meter i højden.
- 2.2.2 Højden af den nye slagtesvinestald inkl. sokkel må ikke overstige 8 meter beregnet i forhold til det omkringliggende terræn.
- 2.2.3 Den nye stald skal opføres i søsten og bygningens farver, hvad angår både vægge, tag og gavle skal svare til udseendet på de staldbygninger, der ligger i nærheden.
- 2.2.4 Der skal etableres og vedligeholdes grupper af træer langs med den nye slagtesvinestand som illustreret i bilag 2. Træerne skal bestå af egnstypiske træer. Beplantningen skal være etableret senest et år efter at stalden er opført.

2.3 Husdyrholdet og staldindretning

Årsproduktion

- 2.3.1 Det tilladte dyrehold er på 300 søer, 9.000 smågrise (7,3 -32 kg) og 9.000 slagtesvin (32- 107 kg), i alt 364,77 dyreenheder. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten i skema 4.1.1 i den miljøtekniske redegørelse i afsnit 4.1 (side 27).

2.4 Staldteknologi

Gyllekøling

- 2.4.1 Gyllekanalerne i den nye slagtesvinestald, smågrisestalden, samt den renoverede farestald, som alle har "træk og slip" samt 40 cm kummer på i alt 1930 m² skal være forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- 2.4.2 Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 120.038 KWh.
- 2.4.3 Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i KWh.
- 2.4.4 Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 2.4.5 Vedligeholdelse af anlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 2.4.6 Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.

Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
- kontrol af kølekredsens ydelse

- 2.4.7 Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag, varighed, samt iværksatte tiltag til udbedring af systemet.

2.5 Ventilation

- 2.5.1 Ventilationsafkast og staldventilatorer skal rengøres og justeres jævnligt og mindst i forbindelse med hver tømning af et staldafsnit, for at forebygge lugt- og støjgener.
- 2.5.2 Et ventilationsfirma skal foretage service og justering af ventilationsanlægget mindst én gang om året.

2.6 Fodring

- 2.6.1 Ansøger skal være tilmeldt effektivitetskontrol (e-kontrol) med mindst et årligt kontrolbesøg.
- 2.6.2 Foderblandeanlægget skal efterses, rengøres og justeres jævnligt, samt af fagkyndig servicetekniker minimum én gang årligt.

Søer

- 2.6.3 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som kg N ab dyr pr. årssøer x antallet af årssøer skal være mindre end 7.164 kg N pr. år.

Kg N ab dyr pr. årssøer skal beregnes ud fra følgende ligning (IT 2007-2011):

$Kg\ N\ ab\ dyr\ pr.\ årssøer = ((FE_{so}\ pr.\ årssøer \times gram\ råprotein\ pr.\ FE_{so})/6250) - 1,98 - (antal\ fravænnede\ pr.\ årssøer \times fravænningsvægt \times 0,0257)$.

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårsligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	300
Antal fravænnedes grise	28,1
Fravænnings vægt, kg	7,3
FEso pr. Årsso	1.475
Gram råprotein pr. FEso, g	131,9
Kg N ab dyr pr årssøer	23,88

- 2.6.4 Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr pr. årssøer x antal årssøer skal være mindre end 1.536 kg P pr. år.

Kg P ab dyr pr. årssøer skal beregnes ud fra følgende ligning (IT-2007-2011):

$Kg\ P\ ab\ dyr\ pr.\ årssøer = (FE\ pr.\ årssøer \times gram\ fosfor\ pr.\ FE)/1000 - 0,58 - (antal\ fravænnede\ grise\ pr.\ årssøer \times fravænningsvægt \times 0,006\ kg\ P\ pr.\ kg\ tilvækst)$.

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårsligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	300
Antal fravænnedes grise	28,1
Fravænnings vægt, kg	7,3
FEso pr. Årsso	1.475
Gram fosfor pr. FEso, g	4,7
Kg P ab dyr pr årssøer	5,12

Slagtesvin

- 2.6.5 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin må maksimalt være 23.940 kg N pr. år.

Kg N ab dyr pr. slagtesvin skal beregnes ud fra følgende ligning (IT 2007-2011):

$((afgangsvægt - indgangsvægt) \times FE_{sv}\ pr.\ kg\ tilvækst \times gram\ råprotein\ pr.\ FE_{sv}/6250) - ((afgangsvægt - indgangsvægt) \times 0,0296\ kg\ N\ pr.\ kg\ tilvækst) \times antal\ producerede\ slagtesvin$.

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårsligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede slagtesvin	9.000
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	107
FEsv pr. kg tilvækst	2,76
Gram råprotein pr. FEsv, g	147,4
Kg N ab dyr pr smågris	2,66

- 2.6.6 Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin må maksimalt være 5.040 kg P pr. år.

P ab dyr pr. slagtesvin skal beregnes ud fra følgende ligning (IT 2007-2011):

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$.

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningen skal samlet set overholdes

Faktor	Værdi
Antal producerede slagtesvin	9.000
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	107
FEsv pr. kg tilvækst	2,76
Gram fosfor pr. FEsv, g	4,7
Kg P ab dyr pr slagtesvin	0,56

2.7 Energi og vandforbrug

Energiforbrug

- 2.7.1 Der skal på ejendommen udarbejdes en energirapport af et energiselskab eller konsulent, hvor de planlagte energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og eventuelle konkrete energispareforslag. Rapporten skal udarbejdes inden byggeriet påbegyndes og senest 1 år efter meddelelse af denne godkendelse.

- 2.7.2 Elmåleren skal aflæses en gang årligt og forbruget føres ind i driftsjournalen.

Vandforbrug

- 2.7.3 Vandmåleren skal aflæses en gang årligt og forbruget føres ind i driftsjournalen.

2.8 Spildevand og regnvand

- 2.8.1 Der skal søges en tilladelse til den øgede udledning af regnvand der kommer som følge af regnvandet der opsamles på taget af den nye slagtesvinestald. Tilladelsen skal være ansøgt og meddelt inden byggeriet afsluttes.

- 2.8.2 Vask af maskiner skal foregå i marken eller på en godkendt vaskeplads på en anden ejendom, idet der ikke er en godkendt vaskeplads på Dengsøvej 7.

2.9 Affald, olie og brændstof

- 2.9.1 Det skal registreres hvordan og med hvilken transportør de forskellige affaldstyper på ejendommen er bortskaffet. Dokumentation kan f.eks. ske ved hjælp af kvitteringer.

2.10 Gødningsproduktion og -håndtering

Flydende Gødning

- 2.10.1 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato, hvis dette alternativ vælges.
- 2.10.2 Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og eventuelle tiltag skal noteres i logbogen.
- 2.10.3 Pumpning af gylle fra stalde til gyllebeholder skal ske indenfor tidsrummet kl. 07.00 – kl. 18.00 på hverdage.

2.11 Forurening og gener fra husdyrbruget

Støj fra anlæg og maskiner

- 2.9.1 Svinebrugets bidrag til støjniveauet må ikke overstige følgende grænseværdier, målt ved nabobeboelser, markarbejdet er ikke omfattet:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Mandag – fredag	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt.

Fluer, skadedyr og døde dyr

- 2.11.1 Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse således, at der ikke opstår væsentlige fluegener for omboende.
- 2.11.2 Stalde, foderlagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.

Støv

- 2.11.3 Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås.

Lys

- 2.11.4 Udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensor, der sikrer at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.
- 2.11.5 Belysning i stalde skal være slukkede mellem kl. 23 og 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden. Dog er vågelys/orienteringslys/natlys tilladt.

2.12 Påvirkning fra arealerne og udbringning af husdyrgødning

Mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab

Generelt

- 2.12.1 Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede udbringningsarealer, der er angivet i bilag 3.

Kvælstof og fosfor

- 2.12.2 Der må udbringes følgende mængder kvælstof fra husdyrgødning på bedriftens ejede og forpagtede arealer.
  - 22.166 kg N med krav om minimum 75 % udnyttelse
- 2.12.3 Der må udbringes følgende mængde fosfor fra husdyrgødning på bedriftens ejede og forpagtede arealer.
  - maksimalt 5.524 kg P
- 2.12.4 Der må derudover ikke modtages anden husdyrgødning, anden organisk gødning eller affald fra andre bedrifter til udbringning på arealerne.
- 2.12.5 Der skal foreligge en 5-årig kontrakt om opbevaring af gylle hos Thorsø biogas, inden husdyrholdet udvides. Der skal til enhver tid kunne fremvises en gyldig 5-årig kontrakt på opbevaring, svarende til at bedriften har en samlet opbevaringskapacitet på 9 måneder.

Transport af husdyrgødning

- 2.12.6 Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.
- 2.12.7 Transport af husdyrgødning til arealer beliggende over 10 km fra bedriftens gyllebeholdere skal foregå med lastbil.

2.13 Driftsforstyrrelser og uheld

- 2.13.1 Ved virksomhedens overdragelse, eller ved ophør af virksomhedens aktiviteter skal tilsynsmyndigheden orienteres indenfor en måned.
- 2.13.2 Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Ved uheld, der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks kontaktes via tlf. 112.
- 2.13.3 Der skal foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld. Beredskabsplanen skal kontrolleres/revideres mindst 1 gang om året, samt såfremt det viser sig nødvendigt. I tilfælde af uheld skal disse noteres særskilt i logbog.
- 2.13.4 Beredskabsplanens indhold skal være tilgængelig og kendt af gårdens ansatte og øvrige som arbejder på ejendommen og udleveres til indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.
- 2.13.5 Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
- Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.
  - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres og gøres uanvendelig

2.14 Egenkontrol

- 2.14.1 Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på landbruget. Driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold og vilkår.
- 2.14.2 Dokumentation i tilknytning til egenkontrollen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 2.14.3 Dokumentation for overholdelse af godkendelsens vilkår skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares på husdyrbruget. Den dokumentation, der skal ligge klar til myndighedens gennemgang i forbindelse med ved miljøtilsyn fremgår af alle nedenstående egenkontrol vilkår:

2.14.4 **Besætningens størrelse:**

- antal dyr på årsbasis af henholdsvis søer, smågrise og slagtesvin opgjort pr. planperiode (1. august – 31. juli)
- antal fravænnede smågrise og vægt
- gennemsnitlig vægtinterval for smågrise og slagtesvin (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- ovenstående skal vedlægges effektivitetskontroller, samt kvitteringer for modtaget og afsatte dyr, afregninger fra slagteriet eller lignende.

2.14.5 **Gødning:**

- Gødningsregnskab og ansøgning om støtte efter enkeltbetalingsordningen, samt
- Kvittering for mængde leveret rågylle til Thorsø Biogas, samt aftaler om levering af gylle til aftalearealer.

2.14.6 **Arealer:**

- Ajourførte forpagtningsaftaler
- Ajourført kontrakt med Thorsø Biogas

2.14.7 **Fodring**

Søer

- antal årssøer
- antal fravænnede grise pr. årssø
- fravænningsalder og –vægt
- foderforbrug pr. årssø
- det gennemsnitlige indhold af råprotein FEso i de anvendte blandinger
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i de anvendte blandinger

Slagtevin

- antal slagtesvin
- gennemsnitlige vægtinterval (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEs i de anvendte blandinger
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEs i de anvendte blandinger

- N og P ab dyr skal beregnes for dyrekategorierne søer og slagtesvin. På baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger skal N og P ab dyr beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Perioden skal svare til den periode, som gælder for beregning af type 2-korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet. Første periode skal derfor ligge inden for intervallet 15. september 2014 til 15. februar i 2017.

- Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, idet der anvendes hjemmeblandet foder.

- Blandeforskrifter for hver tredje måned skal opbevares sammen med de tilhørende indlægssedler

2.14.8 **Vedligeholdelse:**

- Den årlige servicereport for eftersyn og justering af ventilationsanlæg.
- Den årlige servicereport for eftersyn og justering af foderblandeanlæg.

2.14.9 **Bortskaffelse af affald**

- Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal der kunne fremvises en samlet registrering i form af en opgørelse af affaldsmængderne fordelt på affaldstyper og kvitteringer fra de aftagende firmaer.

2.14.10 **El og vandforbrug:**

- Elmåleren skal aflæses 1 gang om året, og forbruget skal føres ind i driftsjournalen.
- Vandmåleren skal aflæses 1 gang om året, og forbruget skal føres ind i driftsjournalen.

2.14.11 **Beredskab**

- Ajourført beredskabsplan

2.14.12 **Uheld og driftsforstyrrelser:**

- Logbog over eventuelle uheld og driftsforstyrrelser.

2.14.13 **Gyllekøling**

- Registreringen fra datalogger
- logbogen
- den skriftlige kontrolaftale
- de årlige kontrolrapporter
- øvrige servicereporter.

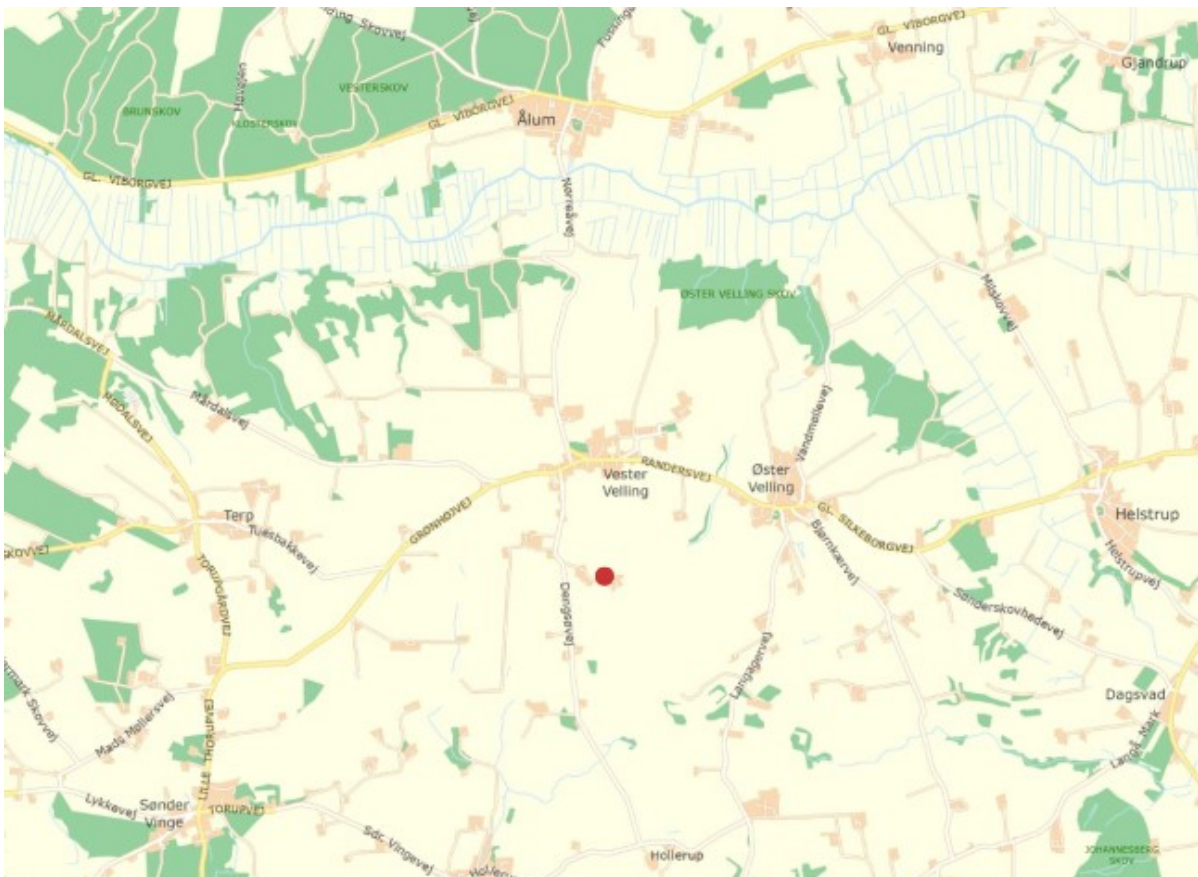
3. Anlæggets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1 Beliggenhed, landskab og afstandskrav

Miljøteknisk redegørelse

Beliggenhed

Anlægget ligger ca. 600 meter syd for Vester Velling og ca. 2 km øst for Terp

Staldanlæggets placering ved rød prik.

Landskab og udpegninger

Det er i miljøansøgningen oplyst, at der fra lugtcentrum af den nye staldbygning er der ca. 395 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt. Nærmeste samlede bebyggelser er landsbyen Vester Velling, hvortil der er ca. 600 m fra ejendommen. Nærmeste byzone er Ålum hvortil der er ca. 2,7 km fra ejendommen.

Landskabet er karakteriseret ved et let bakket terræn, hvor jorden primært består af en sandblandet lerjord. Terrænet omkring ejendommen er i kote 56 – 58. Landskabet fremstår lysåbent ved dyrkede marker uden levende hegn i skel. Bepantninger ved træer og buske samler sig lokalt omkring gårdbebyggelserne, som ligger spredt i landskabet.

Ejendommen Dengsøvej 7 kan ses fra Dengsøvej, men herfra vil den nye staldbygning være delvist skjult bag de eksisterende bygninger. Den nye staldbygning ses mest tydelig fra østsiden.

Ejendommen er beliggende i landzone, indenfor et område som er kommuneplanlagt som et særligt værdifuldt landbrugsområde grænsende op til et område udlagt som udbygningsområde for store husdyrbrug. Der er ingen særlige beskyttelsesinteresser eller fredninger, som skal varetages i forbindelse med byggeri af den nye stald. Der er ca. 200 meter til et naturområde samt ca. 200 m til en sø, beskyttet i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3.

Området er således fundet særligt egnet til udbygning af landbrugets bygninger og landbrugsdriften generelt.

Den nye staldbygning er markant større end de eksisterende bygninger i såvel højde som bredde. Bygningen søges tilpasset terrænet og landskabet ved at placere den i tilknytning til det eksisterende byggeri samt ved at beplante omkring stalden. I bilag 2 kan ansøgers forslag til beplantning ses.

Den nye slagtesvinestald bliver ca. 85 meter lang. For at opbryde den lige linje, som stalden danner i landskabet, bliver der etableret 6 grupper af træer på den østlige side af stalden. På den vestlige side af stalden etableres to grupper træer. Afstanden mellem trægrupperne bliver ca. 15 meter. Gavlenden holdes fri for træer, idet der ønskes opretholdt klar og usløret sammenhæng mellem den nye stald og maskinhuset.

Anlægget ligger udenfor fredninger, klitfredningslinje, strand-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer samt udenfor skov- og kirkebyggelinjer.

Anlægget

Anlægget består ud over stuehuset af 4 eksisterende stalde på i alt 991 m². De eksisterende stalde vender i retningen øst-vest, med undtagelse af løbestalden som ligger længst mod vest i enden af de øvrige staldbygninger.

Der skal bygges en ny slagtesvinestald på ca. 2000 m². Den nye stald kommer til at vende nord-syd, det vil sige på tværs af de linjer de eksisterende stalde danner i dag. Orienteringen af bygningen sker på baggrund af driftsmæssige hensyn. Den valgte orientering åbner også op for eventuelle fremtidige tilbygningsmuligheder. I de eksisterende bygninger laves en sektion i smågrisestalden om til farestald og den eksisterende slagtesvinestald laves om til drægtige søer og opsamlingsstald til slagtesvin.

Den nye stald vil blive opført i tilknytning til eksisterende bebyggelse og vil indgå som en del af det samlede bygningsanlæg. Den nye stald vil blive opført samme materialer og farve som eksisterende stalde. Stalden vil således få en facade af lyse søsten og et tag i lyse tagplader lige som de øvrige staldbygninger.

Gyllebeholder

Der er på ejendommen 3 gyllebeholdere på henholdsvis: 700 m³, 1060 m³ og 3000 m³. Gylletankene er placerede syd for de eksisterende staldbygninger og nord for maskinhuset. Ingen af gylletankene har fast overdækning. Der bygges ikke en ny gyllebeholder i forbindelse med udvidelsen. Kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet for husdyrgødning overholdes ved at der laves en 5-årig kontrakt om opbevaring hos Thorsø Biogas. Der stilles vilkår om at kontrakten med Thorsø Miljø- og Biogasanlæg skal være underskrevet inden husdyrholdet må udvides.

De tre gyllebeholdere ligger ikke i et risikoområde og der er mere end 100 meter til den sø på ca. 400 m² der ligger vest for ejendommen. Da beholderne ikke ligger i risikoområde eller indenfor 100 meter fra vandløb eller søer på mere end 100 m², skal der ikke stilles krav om gyllealarmer eller terrænændringer. Da der er tale om eksisterende gyllebeholdere skal der heller ikke stilles krav om fast overdækning af beholderne selv om de ligger under 300 meter fra nabobeboelse. Krav om fast overdækning gælder kun for beholderne etableret efter 1. januar 2007.

Afstandskrav

Afstandskrav efter husdyrgodkendelseslovens § 6

	Krav i meter	Afstand i meter
Kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	➤ 50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign	50	➤ 50 m
Nabobeboelse	50	➤ 50 m

Afstandskrav efter husdyrgodkendelseslovens § 8

	Krav i meter	Afstand i meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	➤ 25 m
Almene vandforsyningsanlæg	50	➤ 50 m
Vandløb/dræn/sø	15	➤ 15 m
Offentlig og privat fællesvej	15	➤ 15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	➤ 25 m
Beboelse på samme ejendom	15	➤ 15 m
Nabo-skel	30	➤ 30 m

Afstandskrav efter Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage (husdyrgødningsbekendtgørelsen) §§ 19 og 20

	Krav i meter	Afstand i meter
Søer og vandløb - gyllebeholder	100	>100 meter
Nabobeboelse, krav om overdækning af nye gyllebeholdere	300	Ca. 200 meter, men ingen ny gyllebeholder
§ 7 natur, krav om overdækning af nye gyllebeholdere	300	Ca. 162 meter, men ingen ny gyllebeholder

Kommunens bemærkninger og vurdering

Efter aftale med lodsejer blev der foretaget en besigtigelse af ejendommen den 19. februar 2014. Der ønskes opført en ny staldbygning i tilknytning til de eksisterende bygninger. Det planlagte byggeri blev beskrevet og placering anvist. Af hensyn til driften anser ansøger det ikke for muligt at ændre på den

ønskede placering af den nye staldbygning, med en orientering nord/syd. Ligeledes oplyser ansøger, at byggeriet åbner for nye muligheder for en eventuel tilbygning såfremt det skulle blive aktuelt i fremtiden. Valg af byggematerialer til facade og tag vil være identisk med de eksisterende staldbygninger, som ligger i tilknytning til det ansøgte byggeri. De eksisterende staldbygninger har orientering øst/vest

Beplantning

Den nye staldbygning er markant større end de eksisterende bygninger i såvel højde som bredde. Bygningen søges tilpasset terrænet og landskabet ved at placere den i tilknytning til det eksisterende byggeri samt ved at beplante omkring stalden. I overensstemmelse med aftale ved tilsynet er ansøgningen suppleret med et forslag til beplantning (Se bilag 2).

Den nye slagtesvinestald bliver ca. 86 meter lang. For at opbryde den lige linje, som stalden danner i landskabet, bliver der etableret 6 grupper af træer på den østlige side af stalden. På den vestlige side af stalden etableres to grupper træer. Afstanden mellem trægrupperne bliver ca. 15 meter. Gavlenden holdes fri for træer, idet der ønskes opretholdt klar og usløret sammenhæng mellem den nye stald og maskinhuset.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at det fremsendte forslag til beplantning omkring stalden vil sikre at stalden får en fin tilpasning til landskabet. Den punktvis beplantning vil understøtte det lyse byggeri og bryde den lange facade op, samtidigt med at byggeriet ikke er skjult. Det giver en lethed og understøtter landskabets enkle karakter. Det anbefales, at der arbejdes videre med sammensætning af planter langs den nye staldbygning. Det anbefales, at det endelige valg af antal plantegrupper fastlægges ud fra valg af træer. Ligeledes anbefales det, at der vælges blandt de træer, som er løvfældende og naturligt hjemhørende i Danmark.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at det ansøgte overholder afstandskravene i husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 19 og 20.

4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Husdyrhold og staldindretning

Miljøteknisk redegørelse

Produktionens størrelse

Det tilladte dyrehold i nudrift er 205 søer, 4.600 smågrise (7,2 - 30 kg) og 4.600 slagtesvin (30 - 102 kg), i alt 185,76 dyreenheder.

Det tilladte dyrehold efter udvidelsen er 300 søer, 9.000 smågrise (7,3 - 32 kg) og 9.000 slagtesvin (32 - 107 kg), i alt 364,77 dyreenheder.

Der er samlet set tale om en udvidelse på i alt 179,01 dyreenheder.

Staldindretning

Skema 4.1.1 Fordeling af dyr på stalde i ansøgt drift

Ansøgningens StaldID	Gyllekøling	Dyretype og gulvprofil	Antal dyr	Antal stipladser	Vægt (kg)		Antal DE
					Ind	ud	
ST-186172 – smågrisestald	Ja	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	9000	1365	7,3	32	45
ST-186174 – farestald	Ja	Årssøer, farestald, kassestier, delvis spaltegulv	95	24	-	-	6,66
ST-186175 – farestald	Nej	Årssøer, farestald, kassestier, delvis spaltegulv	205	52	-	-	14,37
ST-186176 – løbestald	Nej	Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, delvis spalt.	99	76	-	-	16,08
ST-187177 – opsamlingsstald	Nej	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	150	38	32	107	4,17
ST-186178 – drægtighedsstald	Nej	Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, delvis spalt.	64	47	-	-	10,4
ST – 186179 – Drægtighedsstald	Nej	Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, delvis spalt.	137	101	-	-	22,26
ST-186180 – Ny slagtesvinestald	Ja	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	8850	2213	32	107	245,83
I alt							364,77

En sektion i smågrisestalden laves om til farestald. Den eksisterende slagtesvinestald laves om til farestald. Der opføres en ny slagtesvinestald på ca. 2000 m² øst for de eksisterende stalde.

Der er etableret/etableres gyllekøling i smågrisestalden, en del af farestalden samt i den nye slagtesvinestald.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fordeling af dyr på stalde

Med henblik på overholdelse af forudsætningerne for BAT- og lugtberegningerne er der stillet vilkår om at dyreholdet på ejendommen skal placeres i de stalde og med de vægtintervaller og stipladser (maksimale antal dyr på stald ad gangen), som er angivet i den miljøtekniske redegørelse.

Der stilles endvidere krav om hvilken effekt og hvilket tidsinterval gyllekølingen skal køre med.

Der stilles vilkår om at dyreholdet først må øges når de tilhørende bygninger og teknologier er etableret.

Tidsplan

Byggeriet skal være påbegyndt senest 2 år efter at godkendelsen er givet. Dyrene skal være indsat senest 3 år efter at godkendelsen er givet. Den del af dyreholdet der ikke måtte være eller have været udnyttet indenfor tre år efter at godkendelsen er givet, bortfalder fra godkendelsen.

Ind- og udleveringsramper

Udleveringsrampen på den nye slagtesvinestald kommer til at ligge i det sydvestlige hjørne af bygningen. Placeringen kan ses i bilag C i beredskabsplanen (bilag 4). Rampen vil hælde ind mod staldbygningen og afløbet vil have forbindelse til gyllekanalerne.

4.2 Staldteknologi

Miljøteknisk redegørelse

Gyllen håndteres med træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra stalddene. Der udsluses gylle i ca. 2 timer pr uge.

Pumpning og håndtering af gylle foregår i lukkede rørsystemer og indenfor normal arbejdstid.

Der er etableret eller etableres gyllekøling i tre af stalddene.

Staldafsnit med gyllekøling

Ansøgningens StaldID	Dyretype og stalddtype	Gylleoverflade
ST-186172 – smågrisestald	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	450 m ²
ST-186174 – farestald	Årssøer, farestald, kassestier, delvis spaltegulv	150 m ²
ST-186180 – Ny slagtesvinestald	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1330 m ²
		I alt 1930 m ²

Ammoniakreducerende effekt

Gyllekølingen skal have en årlig ammoniakreducerende effekt på 6,9 %.

Med en gylleoverflade på 1930 m² og gyllekanaler med en dybde på ca. 40 cm giver det en samlet årlig køleydelse på 120.038 KWh.

Beregnete krav til den samlede årlige køleydelse ud fra anvisningerne i Miljøstyrelsen Teknologi Beskrivelse

Forudsætninger	Bidrag stalde med "træk og slip" til den årlige køleydelse:
Formel	Formel (træk og slip): 6,9 % reduktion = $-0,004x^2 + x$, (x = gennemsnitlig specifikke køleeffekt)
Gennemsnitlig specifikke køleeffekt, (W/m ²)	7,10 W/m ²
Gyllekummers overflade, (m ²)	1930 m ²
Pumpens køleeffekt, (KW) (Specifikke køleydelse) * (gylleoverflade)	$7,10 \text{ W/m}^2 * 1930 \text{ m}^2 = 13,7 \text{ KW}$
Årlig køleydelse, (KWh) (Pumpens køleeffekt) * (årlig driftstid)	$13,7 \text{ KW} * 8.760 \text{ timer} = 120.038 \text{ KWh}$
Samlet årlig køleydelse, (KWh)	120.038 KWh

Kommunens bemærkninger og vurdering

Gyllekøling

Af kontrolhensyn beregnes kravet til anlæggets ammoniakreducerende effekt ud fra kravet til den årlige køleydelse. Den årlige køleydelse beregnes ud fra 8.760 driftstimer. Såfremt anlæggets varmepumpe er i drift i en kortere periode skal den årlige køleydelse fortsat kunne overholdes.

Den årlige køleydelse kan opnås ved forskellige kombinationer af køleeffekt og driftstimer. Ansøger stilles frit for at vælge hvorledes vilkåret om den samlede årlige køleydelse opfyldes.

For at kunne kontrollere den samlede årlige køleydelse er der stillet vilkår om, at anlægget skal være forsynet med en energimåler med timer.

Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrere den månedlige og årlige køleydelse i KWh.

Der stilles endvidere krav om at anlægget vedligeholdes jævnlige og forsynes med et overvågnings- og alarmsystem.

Da en del af varmen fra gyllekølingen bruges i stuehuset, regnes dette som en biaktivitet som er godkendelsespligtig efter miljøbeskyttelseslovens § 19. Denne godkendelse gives samtidig med husdyrgodkendelsen.

4.3 Ventilation

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Ventilationsanlægget er undertryksventilation der styrer temperaturen, så der er optimale forhold for svinene i staldene. Der er alarm og nødopluk på ventilationsanlægget i tilfælde af strømsvigt.

Ventilationsafkastene bliver vasket og eftersat hver gang staldene vaskes, hvilket er ca. hver 3 måned for de fleste stalde.

Ventilationen er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilket sikrer at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i staldene og minimum elforbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er BAT i forhold til management at vedligeholde og rengøre ventilationsanlægget. Årsagen er, at ventilationsanlægget ellers kan give anledning til lugt og støjgener, samtidig med at energiforbruget øges unødigt. Der er derfor stillet vilkår til rengøring og vedligeholdelse af ventilationsanlægget.

Kommunen vurderer, at det stillede vilkår sikrer at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for de omkringboende.

4.4 Fodring

Miljøteknisk redegørelse

Foderforbrug

Råvarer	Nudrift	Ansøgt
Korn	1200 ton	1800 ton
Soyaskrå	240 ton	360 ton
Mineraler	75 ton	110 ton

Der forventes et årligt foderforbrug dyrene på henholdsvis 1800 ton korn, 360 ton soyaskrå og 110 ton mineraler.

Opbevaring af foder

Korn og soyaskrå opbevares i siloer og mineralerne opbevares i laden.

Fodring

Der anvendes hjemmeblandet foder.

Der anvendes fasefodring, så der fodres efter dyrenes behov.

Søer

Ansøger har valgt at benytte fodring som virkemiddel til at reducere ammoniakfordampningen og fosfor/kvælstofindholdet i gødningen.

Der stilles derfor vilkår til fodringen af søerne på ejendommen. Vilkåret fastsættes som krav til maksimalt P/N ab dyr pr. år.

I IT-ansøgningssystemet anvendes de husdyrgødningsnormer, der er på ansøgningstidspunktet. Siden april 2011 er husdyrgødningsnormerne i IT-ansøgningssystemet blevet opdateret årligt den 1. oktober. Normtallene i ansøgningen er fra 2012/2013 og ligger på 131,9 gram råprotein og 4,7 gram fosfor per foderenhed til søer.

Der er valgt et gennemsnitligt niveau af råprotein på 131,9 gram råprotein og 4,7 gram fosfor i alle sostalde, hvilket ligger på samme niveau som normtallene for 2012/13. Det er valgt, at reducere antal foderenheder pr dyr til søerne fra normen på 1535 FE/dyr til 1475 FE/dyr. Dette betyder at den totale mængde N og P udskillelse ab dyr for de 300 årssøer maksimalt må udgøre i alt 7164 kg N per år og 1536 kg P per år.

Forudsætninger til beregning af den gennemsnitlige udskillelse af N og P ab dyr for søer i farestalde og løbe-drægtighedsstalde, fremgår af tabellen herunder.

Tablet: Normalt har grå baggrundsfarve, konkrete tal fra ansøgningen har hvid baggrundsfarve.

Faktor	Værdi
Antal søer	300
Antal fravænnedes grise	28,1 ³
Fravænnings vægt, kg	7,3 ³
FEso pr. Årsso	1.535 ³
Gram råprotein FEso, g	131,9
Gram fosfor pr. FEso, g	4,7
FEso pr. Årsso	1.475
Kg N ab dyr pr årsso ¹	23,88
Kg P ab dyr pr årsso ²	5,12
Kg N ab dyr, totalt	7164
Kg P ab dyr, totalt	1536

1) $N \text{ ab dyr pr årsso} = ((FEso \text{ pr. årsso} \times \text{gram råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257)$.

2) $P \text{ ab dyr pr årsso} = (FE \text{ pr. årsso} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$.

3) Normalt for referenceåret 2012/2013.

Smågrise

Der anvendes ikke foderkorrektioner fra smågrisene.

Slagtesvin

Ansøger har valgt at benytte fodring som virkemiddel til at reducere ammoniakfordampningen og fosfor/kvælstofindholdet i gødningen.

I IT-ansøgningssystemet anvendes de husdyrgødningsnormer, der er på ansøgningstidspunktet. Siden april 2011 er husdyrgødningsnormerne i IT-ansøgningssystemet blevet opdateret årligt den 1. oktober. Normtallene i ansøgningen er fra 2012/2013 og ligger på 147,4 gram råprotein og 4,7 gram fosfor per foderenhed til slagtesvin.

Der er valgt et gennemsnitligt niveau af råprotein på 147,4 gram råprotein og 4,7 gram fosfor i alle slagtesvinestalde, hvilket svarer til normtallene for 2002/2013. Det er valgt, at reducere antal foderenheder pr dyr til slagtesvinene fra normen på 2,85 FE/dyr til 2,76 FE/dyr. Dette betyder at den totale mængde N og P udskillelse ab dyr for de 9.000 slagtesvin maksimalt må udgøre i alt 23.940 kg N per år og 5040 kg P per år.

Forudsætninger til beregning af den gennemsnitlige udskillelse af N og P ab dyr for slagtesvin, fremgår af tabellen nedenfor:

Ansøgning	
Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	9.000
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	107
Gram råprotein pr. FEsv, g	147,4 ³⁾
Gram fosfor pr. FEsv, g	4,7 ³⁾
FEsv pr. kg tilvækst	2,85 ³⁾
FEsv pr. kg tilvækst	2,76
Kg N ab dyr pr slagtesvin	2,66 ¹⁾
Kg P ab dyr pr slagtesvin	0,56 ²⁾
Kg N ab dyr, totalt	23.940
Kg P ab dyr, totalt	5040

1) N ab dyr pr. slagtesvin = $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$, hvor afgangsvægt = slagtevægt x 1,31.

2) P ab dyr pr. slagtesvin = $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$.

3) Normtal for referenceåret 2012/2013.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Projektet overholder, det samlede beregnede BAT emissionskrav for ammoniak og fosfor på henholdsvis 3917,20 kg ammoniak-N pr år og 7980,71 kg fosfor per år for anlæggets 364,77 dyreenheder. Se kapitel 8.

Det er valgt, at reducere fosfor/kvælstofindholdet i foderet til søer og slagtesvin i forhold til normtal. Der stilles derfor vilkår til fodringen af søer og slagtesvin på ejendommen. Vilkåret fastsættes som krav til maksimalt P/N ab dyr pr. år.

4.5 Energi- og vandforbrug

Miljøteknisk redegørelse

Energiforbrug

Opgørelsen af energiforbruget i nudrift samt ansøgt drift er foretaget ud fra normal:

Energiforbrug	Nudrift	Ansøgt drift
Dieselloolie	10.000 l	10.000 l
Elforbrug	140.000 kwh	165.000 kwh

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, til håndtering af gylle og til belysning

Energibesparende foranstaltning

Stuehuset og staldene opvarmes af gyllekøling i anlægget.

Der er etableret temperaturstyret ventilation, som kun kører med den styrke der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. I den nye stald og ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energibesparende. Overbrusning bruges til køling af dyrene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Gyllepumperne kører på timer, så de ikke kører unødvendigt og derved forbruger energi. Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Møllerne der benyttes til forarbejdningen af foder er energibesparende.

Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Se også ansøgers BAT-redegørelse i kapitel 8.

Vandforbrug

Opgørelsen af vandforbruget i nudrift og ansøgt drift er foretaget ud fra normal:

	Nudrift	Ansøgt drift
Drikkevand	4750 m ³	6500 m ³
Spild	300 m ³	400 m ³
Vask af stier	850 m ³	1200m ³
I alt	5.900 m ³	8100 m ³

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af staldene.

Ejendommen er tilsluttet Markvang Vandværk.

Vandbesparende foranstaltninger

Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild vil det blive opdaget og repareret med det samme.

Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.

Inden vask af staldene sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Se også ansøgeres BAT – redegørelse i kapitel 8.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er BAT at registrere vand- og energiproduktionen og herved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere ressourceforbruget. Samtidig kan en regelmæssig aflæsning af vand - og energiforbrug være med til at fejl eller lækager opdages og derfor hurtigere kan udbedres.

Favrskov Kommune vurderer, at det er vigtigt at få en energikonsulent til at gennemgå ejendommens nuværende og planlagte energiforbrug, med henblik på at finde mulige energibesparende foranstaltninger hvilket der stilles vilkår om.

Kommunen vurderer endvidere, at det er vigtigt at overvåge ressourceforbruget med henblik på en løbende nedbringelse. Derfor er der stillet vilkår til registrering af el- og vandforbrug mindst en gang om året.

Vandinstallationer skal indrettes efter anvisningerne i *DS/EN1717 om tilbagestrømningssikring – Rørcenteranvisning 015*.

Favrskov Kommune vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til registrering og minimering af vand- og energiforbruget sikres, at ressourceforbruget er mindst muligt for denne driftstype.

4.6 Spildevand og regnvand

Miljøteknisk redegørelse

Spildevand fra ansøgt produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild i alt ca. 1.600 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Type	Anslået m³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild, rengøring og overbrusning	1.600	Gyllesystem
Tagvand fra eksisterende stalde/bygninger	2.640	Via dræn til åben grøft
Tagvand fra ny stald	1.260	Via dræn til åben grøft
Spildevand fra husholdning	200	Godkendt nedsivning

Vask af marksprøjte og øvrige maskiner foregår i marken.

Sanitært spildevand fra toiletter løber til en trekammer tank og nedsives derfra. Der etableres ikke flere toiletter på ejendommen i forbindelse med udvidelsen.

Der er ingen befæstede arealer på ejendommen, så der skal ikke håndteres regnvand fra disse arealer.

Regnvand fra tage afledes via dræn og åbne grøfter

Vand fra vask af stalde, drikkevandsspild og overbrusning opsamles i gyllekanalerne og ledes til gylletankene.

Afløbsforholdene på ejendommen er vist i ansøgers beredskabsplan (bilag 4) på dennes bilag B.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vask af marksprøjte og øvrige maskiner

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er ikke en godkendt vaskeplads på anlægget, men det er lovligt at vaske maskinerne i marken.

Sanitært spildevand

Afledning eller nedsivning af sanitært spildevand og regnvand fra tage og befæstede arealer er omfattet af *Bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4*, samt eventuelle senere ændringer af denne.

Der sker ikke i forbindelse med udvidelsen en ændring af afledningen af sanitært spildevand i forhold til de eksisterende forhold.

Tagvand og andet regnvand

Der vil skulle afledes en øget mængde regnvand som følge af den nye slagtesvinestald og den mængderegnvand der falder på taget af denne. Den øgede udledning af regnvand til dræn er ikke indeholdt i denne godkendelse.

Der gøres opmærksom på, at en øget udledning af øvrigt overfladevand og tagvand (regnvand) kræver kommunal tilladelse, som skal være ansøgt og meddelt inden byggeriet afsluttes. Ændret afledning eller nedsivning af sanitært spildevand og regnvand fra tage og befæstede arealer kræver tilladelse hos kommunen.

Vaskevand fra staldinventar og andet udstyr

Vaskevand fra staldinventar og andet udstyr, der kan indeholde gødningsrester er per definition gylle og derfor omfattet af bestemmelserne i *husdyrgødningsbekendtgørelsen*.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at der tilledes de oplyste mængder vand fra drikkevandsspild og vaskevand fra stalde. Forudsat at der opnås en kontrakt med Thorsø Miljø- og Biogasanlæg om opbevaring af en del af gyllen hos dem.

Påfyldning af gyllevogn

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Der findes ikke en påfyldningsplads på ejendommen.

Ind- og udleveringsramper placeres således, at der ikke opstår risiko for tilførsel af gylle til tagvand fra bygninger og/eller til overfladevand fra befæstede arealer via afløb, samlebrønde, omfangsdræn eller faskiner. Ind- og udleveringsramper holdes rene for gødningsrester. Vaskevand fra ramper skal føres til gyllebeholder i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Kommunen vurderer at en gyllevogn med fastmonteret kran med automatisk tømning af pumperøret ikke vil give anledning til spild på jorden. Det vurderes endvidere at ind- og udleveringsramper der har tilbagefald mod stalden og som renholdes ikke vil give risiko for forurening af tagvand og overfaldevand.

4.7 Affald og forbrugsstoffer

Miljøteknisk redegørelse

Oversigt over affaldstyper

Affaldstype	Opbevaring	Bortskaffelse
Jern og metal	I laden	Afleveres på genbrugspladser eller afhændes til skrothandlere.
Genanvendeligt pap, papir og plast	Container fra Kommunen	Genbrugspladsen
Forbrændingseget pap, papir og plast (bl.a. rengjort pesticidemballage)	Container fra Kommunen	Forbrændingseget pap, papir og plast afhændes til dagrenovation eller afleveres på genbrugsstationerne.
Afdækningsplast (fra bl.a. ensilage og markstak)	Ingen afdækningsplast på ejendommen	Ikke relevant
Farligt affald (oliefiltre, akkumulatorer, olie- og benzin udskillere, spildolie, batterier, lavenergipærer, samt rester af: handelsgødning, pesticider, rengøringsmidler, maling og olie og emballage fra farligt affald)	Pesticider opbevares aflåst i foderlade. Spildolie på fast gulv uden afløb i maskinhus. Emballage og rester til godkendt aftager/ genbrugsplads. Dieselolie opbevares i godkendte tanke på betongulv.	Små mængder: Genbrugspladsen Store mængder: Godkendt modtagestation: Modtagestation for Farligt Affald, Ølstedvej 36, 8200 Århus N i Århus Kommune. Bortskaffes med en transportør der er registreret i miljøstyrelsens affaldsregister.
Affald fra elektrisk og elektronisk udstyr	I laden	Genbrugspladsen
Klinisk risikoaffald (medicinrester, tomme medicinflasker, brugte kanyler)	I godkendte beholdere i stalden	Klinisk risikoaffald afleveres til Favrskov Kommunes indsamlingsordning for <i>klinisk risikoaffald</i> .
Døde dyr	I container eller under kadaverkapsel.	DAKA

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Mængder og opbevaring af pesticider

- Der opbevares ca. 400 liter pesticider/kemikalier på bedriften, når der er mest.
- Pesticider opbevares aflåst i foderladen på ejendommen.
- Pesticiderne opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet.
- Der indkøbes generelt ikke større mængder af midler end hvad der passer med sæsonens forbrug. Hermed er lageret som regel næsen tomt i perioden oktober til april.

Med hensyn til forebyggende foranstaltninger og foranstaltninger ved uheld henvises til afsnittet "Risici".

Pesticiderne er placeret aflæst i foderladen, hvis placering kan ses på situationsplanen, bilag 1.

Opbevaring af olie

På ejendommen opbevares dieselolie i overjordisk tank på 2500 liter. Tanken er placeret i maskinhus i nudrift og vil også fremover være placeret her, jf. bilag 1.

Smøreolie opbevares i lukkede tromler, som er placeret i maskinhuset.

Opbevaring af øvrige kemikalier

Rengøringsmidler opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet.

Opbevaring af medicin

Medicin opbevares i aflåst skab, placeret i stalden.

Olie og kemikalieaffald

Oplysninger om typer af olie- og kemikalieaffald samt mængder, opbevaring og bortskaffelse heraf:

EAK-kode	Art	Mængde før	Mængde efter	Opbevaring	Bortskaffelses metode
02 01 09 05.12	Pesticidrester	-	-	Kemikalierum uden afløb	Tom emballage skylles 3 gange med sprøjten og afhændes med dagrenovation.
20 01 18 00 05.13	Medicinrester	-	-	Boks til miljøfarligt affald	Kommunal afhentning
13.02.03.00	Spildolie	100 l	100 l	Lukkede tromler i maskinhus	Afhændes til olieselskab

Generelt registreres affaldsproduktionen tæt og løbende for at give et overblik over mulige nye fokusområder.

Døde dyr

Opbevaring af døde grise, finder sted ved siden af maskinhuset overfor siloer og den mindste gylletank. Døde smågrise lægges i container. Større dyr placeres på paller/spalter og overdækkes med kadaverkappe.

Der er aftale med Daka om afhentning af døde dyr. Døde dyr afhentes efter behov.

Afhentningssted er valgt i god afstand fra naboer. Placeringen er vist på situationsplan, bilag 1.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Opbevaring

Opbevaring af diesel- og fyringsolie

Olietanke er omfattet af bestemmelserne i den til enhver tid gældende *Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines*. Olietanke skal sløjfes inden for de tidsfrister, der er angivet i denne bekendtgørelse. Tanke, hvis fabrikationsår ikke er kendt, må ikke anvendes.

Opbevaring af rengøringsmidler, kemikalier og lignende

Der er krav om at rengøringsmidler, kemikalier og lignende opbevares i aflåst rum og på fast gulv uden afløb.

Opbevaring af affald

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold.

Farligt affald skal opbevares i egnede og tætte beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydeligt mærkede med angivelse af indhold. Beholdere med farligt affald skal opbevares på en tæt bund, der er uigennemtrængeligt. Fliser, SF-sten og lignende belægninger anses ikke som tætte belægninger.

Oplagspladsen for farligt affald skal være indrettet således, at flydende olier og kemikalier ved spild eller uheld kan tilbageholdes i en mængde svarende til den største beholders volumen - dvs. affaldet må ikke kunne løbe i kloaksystemet eller ud på jorden.

Farligt affald må ikke fortyndes eller blandes med andre kategorier af farligt affald, eller blandes med ikke-farligt affald. Derfor skal de enkelte fraktioner opbevares sorteret.

Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter Fødevarestyrelsen regler – dvs. i kølecontainer eller under kadaverkappe eller lignende og placeres et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for ådselædende dyr. Opbevaringsstedet for animalsk affald skal placeres skyggefuldt, og således at placeringen ikke er synlig fra vejen eller til gene for naboer.

Opbevaringsstedet for animalsk affald skal placeres skyggefuldt og således placeringen ikke er synlig fra vejen eller til gene for naboer.

Vurdering

Kommunen vurderer, at olie, kemikalier samt affald opbevares på forsvarlig vis.

Bortskaffelse

Bedriften skal følge de til enhver tid gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune, for tiden *Affaldsregulativ for erhvervsaffald 2012*.

Affaldsproducerende virksomheder, herunder landbrug, har desuden pligt til at kildesortere det producerede affald, samt drive og indrette virksomheden således at affaldshierarkiet iagttages.

Affaldshierarkiet:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

At affaldshierarkiet iagttages vil sige, at driftslederen først og fremmest skal søges at minimere affaldsproduktionen på ejendommen. Det producerede affald skal derefter sorteres således, at mest affald kan genanvendes, hvis genanvendelse ikke er muligt, skal mest muligt affald nyttiggøres ved forbrænding. Således at mindst muligt affald bortskaffes til deponi.

Vurdering

For at muliggøre kontrol af bortskaffelsen af affald, stilles der vilkår om, at der ved tilsyn skal foreligge dokumentation for, hvordan affaldet er bortskaffet, eksempelvis via kvitteringer.

Kommunen gør opmærksom på at anlægget skal være tilmeldt de kommunale ordninger for afhentning af affald og virksomheden skal følge de til enhver tid gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune. Virksomheden er forpligtiget til selv at holde sig ajour med eventuelle ændringer i de gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune.

Kommunen gør særligt opmærksom på, at der ikke må foretages afbrænding af affald på ejendommen, samt at aflevering af affald til rette modtager skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden i form af kvitteringer.

Favrskov Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

Kommunen vurderer at affaldet opbevares og bortskaffes på forsvarlig vis.

4.8 Egenkontrol og dokumentation

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

På ejendommen er der løbende egenkontrol af produktionen:

- Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.
- Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- Der er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.

- Markdriften søges tilrettelagt således, at udvaskningen af næringsstoffer minimeres og overfladisk afstrømning undgås.
- Der tages i videst mulig omfang hensyn til naboer i forbindelse med udspreddning af gylle.
- Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet og der er fagkonsulenter tilknyttet ejendommen, som med faste intervaller gennemgår bedriften, herunder bl.a. optimering af fodersammensætningen.
- Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.
- Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.
- Opbevaring og håndtering af kemikalier på bedriften sker på forsvarlig vis.
- Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcspild eller punktforurening.

Dokumentation:

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- Foderplaner
- Produktions- / effektivitetskontrol
- Markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner
- Slagterifregninger
- CHR-registreringer
- Registrering af årligt forbrug af el og vand
- Dokumentation for bortskaffelse af affald
- Beredskabsplan
- APV-mappe
- 10 års beholderkontrol og logbøger over flydelag

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vilkår for egenkontrol understøtter primært andre stillede vilkår i godkendelsen.

Egenkontrollen skal primært sikre, at der føres logbog med alle relevante parametre af betydning for overholdelse af de forudsætninger, der ligger til grund for godkendelsen, tilsynsmyndighedens kontrol af godkendelsens vilkår.

I vilkår om egenkontrol fremgår det, hvilken dokumentation, der skal være til rådighed i forbindelse med tilsyn på ejendommen. Vilkår for egenkontrol understøtter primært andre stillede vilkår i godkendelsen.

Egenkontrol og overvågning af miljøparametre og emissioner indgår, som en del af i IPPC-direktivets krav til IPPC-pligtige virksomheder. Vilkårene under egenkontrollen er derfor en vigtig del af godkendelsen.

4.9 Driftsforstyrrelser og uheld

Miljøteknisk redegørelse

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem

- Gyllebeholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderens bund og vægge er tætte.
- Der er ikke spjæld eller lignende mellem fortank og gyllebeholder, da beholderens højeste niveau er højere end fortankens højeste niveau.
- Gyllebeholderne er underlagt 10 års beholderkontrol, hvilket vil minimere risikoen for sprængning af beholderne
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Påfyldning af gylle til gyllevogn foregår under opsyn.
- Gylle suges fra gylletank op i gyllevogn. Derved elimineres risikoen for gylleudslip, da man undgår elpumper som kan fejllaktiveres i forbindelse med gylleopbevaring. Endvidere sikres at der ikke sker utilsigtet udledning og overpumpning af gylle til transportvogn
- Gyllebeholder er uden fastmonterede pumper, der ved tekniske fejl eller sabotage kan forårsage gylleudslip til miljøet, hermed er risikoen for utilsigtet gylleudslip minimal

Akut håndtering ved uheld:

- Falck og evt. slamsuger tilkaldes
- Kommunen kontaktes
- Sker der brud på tanken eller lign. søges strømmen i første omgang dæmmet op med halmballer/jordvold.
- Hvis en gyllebeholder springer læk, er der mulighed for opbevaring i tank på anden ejendom
- Sker der brud på tanken eller lign. søges strømmen i første omgang dæmmet op med halmballer/jordvold.

Påfyldning af gylle

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fast monteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning og pumpning fra staldene sker altid under opsyn. Pumpning fra stalden sker via dykket indløb.

Udbringning

Gylle udbringes i henhold til gældende regler således, at der ikke er risiko for tilledning af gylle til dræn og vandløb.

Akut håndtering ved uheld:

- Falck og evt. slamsuger tilkaldes
- Kommunen kontaktes
- Ved havari i mark med gyllevogn omlastes gyllen
- Ved overfladeafstrømning med gylle søges strømmen i første omgang dæmmet op med halmballer/jordvold.

Vask og påfyldning af marksprøjte

Placering af ind- og udleveringsramper

Der placeres en ny ind og udleveringsrampe i den sydvestlige ende af den nye slagtesvinestald. Rampen laves i henhold til gældende lovgivning med fald mod staldbygningen.

Strømsvigt

Forebyggende foranstaltninger:

- Der er etableret alarmanlæg for temperatur- og strømsvigt på samtlige staldafsnit.
- Ventilationssystemet er tilkoblet et automatisk opkald til mobiltelefon i tilfælde af strømsvigt

Akut håndtering ved uheld:

- Ved strømsvigt er ventilationssystemet designet således, at alle spjæld i staldene åbner automatisk for at sikre frisk luft til grisene

Oliespild

Forebyggende foranstaltninger:

- Spildolie, smørelolie og dieseltank er placeret i maskinhuset i lukkede beholdere.
- Værkstedet er indrettet med fast underlag bestående af beton.
- Der forefindes ikke afløb i værkstedet.
- Der findes opsugende materiale(kattegrus, savsmuld mv.) i værkstedet, som anvendes ved spild af olie.
- Diesel til maskinerne opbevares i overjordisk olietank. Tanken er på 2500 liter.
- Påfyldning af traktor sker altid under opsyn.

Akut håndtering ved uheld:

- Spild af olie vil straks det konstateres blive opsamlet med opsugende materialer.

Kemikaliespild

Forebyggende foranstaltninger:

- Kemikalier opbevares i lukkede beholdere i kemikallerum.
- Foderladen er indrettet med fast underlag
- Der forefindes ikke afløb i foderladen.
- Der findes opsugende materiale(kattegrus, savsmuld mv.) i maskinhuset, som anvendes ved spild af kemikalier.
- For at undgå forurening af drikkevandet med kemiske bekæmpelsesmidler anvendes der en buffertank til at fylde vand på marksprøjten. Derved vil der ikke kunne ske returløb til vandforsyningen ved et evt. stop af vandværkspumpen.

Akut håndtering ved uheld:

- Spild af olie vil straks det konstateres blive opsamlet med opsugende materialer.

Beredskabsplan

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der stilles vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

Der stilles vilkår om, at der skal foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Af beredskabsplanen skal telefonnumre til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld være nedskrevet. Beredskabsplanen skal indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal være lettilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en oversat udgave af beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse.

I tilfælde af uheld skal disse noteres i særskilt logbog, jf. vilkår for egenkontrol, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering at der er taget højde for mulige driftsforstyrrelser og uheld på anlægget.

4.10 Husdyrbrugets ophør

Ved ophør af driften på ejendommen skal der træffes alle de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og uhygiejniske forhold. Ejer er forpligtiget til, at sikre sig at stedet efterlades i en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

Der skal som minimum foretages følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

- Stalde, fortanke og gylletanke skal tømmes og rengøres for rester af husdyrgødning.
- Alle oplag af diesel, olie og kemikalier skal tømmes og bortskaffes efter gældende affaldsregulativer for Favrskov Kommune.
- Alt animalsk affald skal afhentes til destruktion efter gældende regler.
- Alt olie- og kemikalieaffald, medicinrester, samt fast affald skal bortskaffes efter gældende affaldsregulativer for Favrskov Kommune.

Ophør af IE-husdyrbrug (Fjerkræ- og svinebrug godkendt efter § 12 *stk. 1*) er herudover omfattet af særlige ophørsbestemmelser i § 38 i Lov om forurennet jord, om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening. Det betyder at ved hel eller delvist ophør til under IE-husdyrbrug grænsen, skal driftsherren give meddelelse om neddrogning/ophør til kommunen. Anmeldelsen skal indeholde et oplæg til undersøgelse af jord og grundvand.

5. Gødningsproduktion og – håndtering

5.1 Gødningstyper og mængder

Miljøteknisk redegørelse

Dyrehold

Det tilladte dyrehold efter udvidelsen på Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup er 300 søer, 9.000 smågrise (7,3-32 kg) og 9.000 slagtesvin (32-107 kg).

Husdyrproduktioner på andre adresser

Der drives ikke husdyrhold under samme CVR-nummer på andre adresser.

Bedriftens gødningsregnskab

Nudrift

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle – produceret – Dengsøvej 7	16.883,51	4.233,56	185,76
Svinegylle – produceret – Tindbækvej 28	12.600	2.520	126
Svinegylle – afsat	6150	1230	61,5
Total til udbringning	23.333,51	5.523,56	250,26

Ansøgt drift

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle – produceret – Dengsøvej 7	31.782,37	7.847,91	364,76
Svinegylle – afsat til Thorsø Miljø- og Biogas	9.616	2.360	104,3
Total til udbringning	22.166,37	5.487,91	260,46

Dyretryk

Bedriften råder over et udbringningsareal på 186,05 ha. Det gennemsnitlige dyretryk i ansøgt drift er beregnet til 1,39 dyreenheder per hektar.

Der modtages ikke afgasset gylle retur fra Thorsø Miljø- og Biogasanlæg. Gyllen der leveres hertil er dermed ikke omfattet af denne miljøgodkendelse.

5.2 Flydende husdyrgødning

Miljøteknisk redegørelse

Opbevaringskapacitet

Gylleproduktionen er cirka 7358 m³ gylle per år eller i alt 613 m³ gylle per måned. Der er i alt 4760 m³ beholderkapacitet på ejendommen. Dette svarer til en opbevaringskapacitet på i alt 7,8 måneder. Ejer indgår en kontrakt om opbevaring af husdyrgødning med Thorsø Miljø- og Biogas anlæg for den opbevaringskapacitet der mangler, for at kunne leve op til lovkravet på 9 måneders opbevaringskapacitet.

Beholderkapacitet

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Over-Dækning	Pumpe-system
Gyllebeholder	1	1987	700	Nej	Ikke fastmonteret pumpe
Gyllebeholder	2	1994	1060	Nej	Ikke fastmonteret pumpe
Gyllebeholder	2	2001	3000	Nej	Ikke fastmonteret pumpe
Thorsø Miljø- og Biogas	"4"	-	2200	-	-
I alt			6960		

Påfyldning af gylle

Gyllen pumpes til gyllebeholderne via rørføring mellem gyllekanalerne i staldene og beholderne. Håndteringen af gylle sker med træk og slip og der sker udslusning af gylle i ca. 2 timer pr. uge. Se den indtegnede rørføring bilag B i ansøgers beredskabsplan (bilag 4).

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn/lastbil med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen/lastbilen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn.

Overdækning

Der er ikke etableret fast overdækning på gyllebeholderne, men der er tæt overdækning i form af flydelag.

Beholderkontrol

Beholderne er senest kontrolleret den 13. februar 2009.

Udbringningsteknik

Udbringning af gylle foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Opbevaringskapacitet

Den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om 9 måneders opbevaringskapacitet. Der stilles vilkår om at der altid skal foreligge en 5 årig aftale om opbevaring hos Thorsø Miljø- og Biogasanlæg samt at udvidelsen af dyreholdet ikke må påbegyndes før der foreligger en underskrevet opbevaringsaftale.

5.3 Fast husdyrgødning

Der er ingen fast gødning på ejendommen og deraf følger at der heller ikke opbevares fast gødning på ejendommen.

5.4 Afgasset biomasse

Der leveres gylle til afgangning til Thorsø Miljø og Biogasanlæg fra ejendommen, men der tages ikke afgasset husdyrgødning retur fra biogasanlægget. Der opbevares således ikke afgasset gylle på Dengsøvej 7.

5.5 Anden organisk gødning

Der modtages ikke anden organisk gødning til opbevaring eller udbringning på ejendommen.

5.6 Teknologi til behandling af husdyrgødning

Miljøteknisk redegørelse

Der benyttes gyllekøling i den nye slagtesvinestald, samt i den renoverede farestald og smågrisestalden. Gyllekølingen skal have en indtastet effekt på ammoniakfordampningen på 6,9 % og være i drift hele tiden.

Ansøger har indsendt en beregning foretaget af Klimadan der viser at alt varmen fra gyllekølingen kan anvendes på ejendommen (bilag 8).

Kommunens bemærkninger og vurdering

I overensstemmelse med teknologibladene om gyllekøling i stalde til søer, smågrise og slagtesvin er der stillet vilkår til gyllekølingsanlæggets årlige køleydelse samt vilkår til en energimåler med automatisk datalogger. Der er ligeledes stillet krav til vedligehold, kontrol og servicering af anlægget.

Da ansøger med sin beregning har godtgjort at alt varmen fra gyllekølingsanlægget kan bruges på ejendommen, tæller hele effekten af gyllekølingen med som BAT.

6. Forurening og gener fra anlægget

6.1 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor.

Byzone

Nærmeste byzone/sommerhusområde er Ålum der ligger ca. 2,7 km væk.

Lugtgeneafstanden er overholdt idet den samlede ukorrigerede geneafstand er 628,49 meter. Der er således ingen byzone indenfor 1.2 gange geneafstanden, hvilket betyder at genekriteriet er overholdt.

Samlet bebyggelse

Nærmeste bolig i samlet bebyggelse ligger i Vester Velling cirka 600 meter nord for anlægget.

Lugtgene afstanden er overholdt idet den samlede ukorrigerede geneafstand er 467,79. Der er således ingen samlet bebyggelse indenfor 1.2 gange geneafstanden, hvilket betyder at genekriteriet er overholdt.

Enkelt bolig

Nærmeste enkelt bolig uden landbrugspligt (Dengsøvej 16) ligger cirka 380 meter nordvest for anlægget.

Lugtgene afstanden er overholdt idet den samlede ukorrigerede geneafstand er 208,55. Der er således ingen nabobeboelse uden landbrugspligt indenfor 1.2 gange geneafstanden, hvilket betyder at genekriteriet er overholdt.

Kumulation

Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Det er ingen andre ejendomme med over 75 dyreenheder indenfor 100/300 meter i forhold til byzone, samlet bebyggelse/enkelt bolig.

Områdetype	Andre ejendomme med mere end 75 dyreenheder	Beregnet gennemsnitsafstand fra anlæggets lugtcentrum	Genekriterie overholdt, idet
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	0	628,49	Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1.2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse i landzone ifølge definitionen fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelse eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	0	467,79	Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1.2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	208,55	Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1.2 gange geneafstand.

Konsekvensområde

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet til 763 meter. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes, at være til gene for omkringboende.

Udbringning af husdyrgødning

Der vil forekomme lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Udbringningen vil være begrænset til få dage om året og reguleres via de generelle bestemmelser i *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lugtberegningerne viser, at lovens maksimalt tilladte lugtgeneafstande er overholdt. Lugtberegningerne forudsætter at dyrene er fordelt i de staldafsnit med det angivne antal dyr på stald af gangen (stipladser), som angivet i afsnit 4.1, der er derfor sat vilkår om at denne fordeling skal overholdes.

6.2 Fluer og skadedyr

Miljøteknisk redegørelse

Fluer

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af skadedyr minimeres.

Fluegener minimeres ved at der bruges rovfluer i staldene. På denne måde forekommer der ikke store skadedyrsgener fra stalden i nudriften. For at holde skadedyrsniveauet på et minimum, fortsætter det forebyggende arbejde i den nye stald og det forventes derfor ikke at der vil optræde flere gener efter udvidelsen.

Rotter

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper og efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fluer

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaler og strøelse er gode udklækningssteder for fluerne, så en særskilt bekæmpelse vil ofte være nødvendig. Der er derfor stillet vilkår om at bekæmpelse af fluer skal ske efter de retningslinjer, der anbefales af Skadedyrslaboratoriet. Disse opdateres løbende og det er ejers eget ansvar at holde sig ajour med de opdaterede anvisninger.

Rotter

Enhver, der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen. Tilhold af rotter forebygges ved at sikre at fodermidler opbevares utilgængeligt for rotter og ved at spild opsamles med det samme.

Favrskov Kommune vurderer at skadedyrs bekæmpelsen som ansøger har beskrevet i ansøgningsmaterialet vil fungere tilfredsstillende.

6.3 Støj fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

De væsentligste stationære støjklender fra husdyrbruget er ventilationsanlæg, kompressorer, foderindblæsning og foderanlæg. Derudover vil der være støj fra traktor/lastbiltransport. Hovedparten af de stationære støjklender er placeret inde i bygningerne.

Ventilationsanlæg.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes, at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav mht. til støj.

Fremstilling af foder

Der kan forekomme støj i forbindelse med indblæsning af foder i fodersiloerne. Aftipning af korn i korngraven til kornsiloen vil kun ske over få dage i løbet af høstperioden. Det vurderes at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen. Foderanlægget til blanding af foder står indendørs og forventes ikke at give støjgener uden for ejendommen.

Transport

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener. Det vurderes at der kun i meget få tilfælde vil opstå støjgener fra transporterne.

Andet

Kompressor står i maskinhuset og det vurderes at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget kan og skal overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984, hvilket der er stillet vilkår om. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Støjgrænserne forventes overholdt, da de mest støjende apparater er placeret indenfor afskærmning af bygninger.

Kommunen forventer ikke, at driften af husdyrbruget vil give anledning til væsentlige støjgener for naboer. Men der er stillet vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt.

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

6.4 Transport

Miljøteknisk redegørelse

Til- og frakørsel fra ejendommen

Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup

Transportruter for husdyrgødning

Til bedriften hører i alt 2 ejede ejendomme og 1 forpagtet ejendom. Transporten af husdyrgødning foregår fra Dengsøvej 7 og gylletankene på denne ejendom. Transportruterne for udbringning af husdyrgødning fremgår af bilag 3.

Antal transporter

Transporttype	Tidsrum	Antal læs pr. år	
	Primært	Nudrift	Ansøgt drift
Foder	06-18	10	10
Gylle – udbringning	06-18	240	240
Gylle - Biogasanlæg	06-18	0	65
Diesel	06-18	6	6
Affald	06-18	26	26
Døde dyr	06-18	90	90
Afhentning af dyr	06-18	52	52
Andet/diverse	06-18	52	52
I alt pr. år		476	541

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at der er gode adgangsveje i forbindelse med transport til og fra ejendommen. Der deles adgangsvej med Dengsøvej 5, som efter ansøgers udsagn ikke har problemer med det antal transporter der er i nudriften. De ekstra 65 transporter der vil være i ansøgt drift på årsbasis vurderes derfor ikke til at være i et omfang der vil være til yderligere gene for Dengsøvej 5 eller de øvrige beboere i området.

Der er stillet vilkår om at transport af husdyrgødning til arealer beliggende over 10 km fra bedriftens gyllebeholdere skal foregå med lastbil.

Der henvises til god landmandspraksis, således at al transport af husdyrgødning til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og rengjort udstyr. I forbindelse med udbringning af gylle på mark og påfyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger er tømte og tætte, samt at gyllevognens låg er lukket, så der ikke spildes gylle på veje.

6.5 Støv

Miljøteknisk redegørelse

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang, så det opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggelig management.

Der vil ikke være støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system.

I forbindelse med høst og aftipning af korn og soyaskrå, kan der forekomme støvgener. Pga. afstanden til nærmeste nabo vurderes det, at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Støv fra anlægget vurderes kun at forekomme i begrænset omfang. Der forventes ingen væsentlig problemer med støv fra projektet.

Der henvises dog til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften foregår ved brug af hensynsfuld kørsel samt at der benyttes de bedste støvbegrænsende metoder til i overførsel af foder til siloer.

6.6 Lys

Miljøteknisk redegørelse

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørs belysning, da det vil være slukket om natten.

Der er udendørsbelysning ved stuehuset og ved kornsiloerne. Denne belysning vil ikke være tændt om natten.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Da der ikke vil være tændt lys udendørs om natten, forventes ingen problemer med lysgener fra ejendommen.

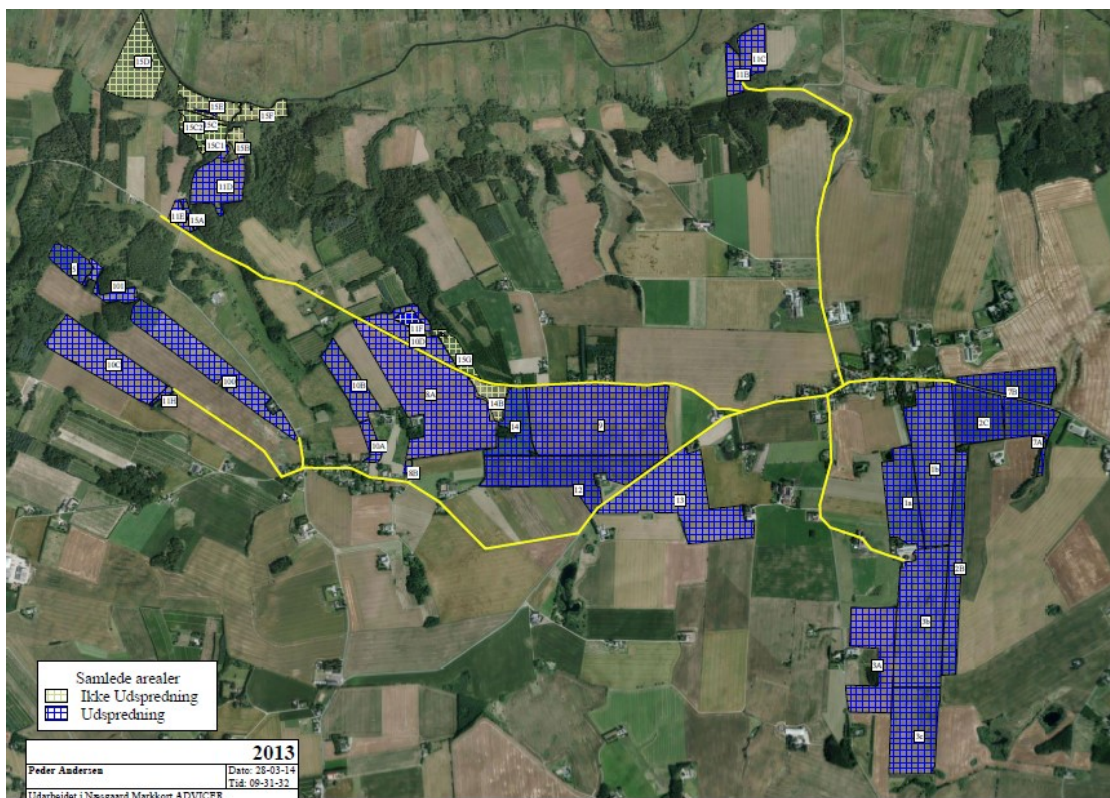
7. Bedriftens påvirkning af natur og miljø

7.1 Oversigt over bedriftens udbringningsarealer

Udbringningsarealerne for husdyrgødning i ansøgt drift er beliggende i det nordvestlige hjørne af Kommunen og kan ses nedenfor, samt i bilag 3. Alle udbringningsarealerne ligger i Favrskov kommune. Der findes ikke arealer i NFI (nitratfølsomt område). Alle arealer afvander til Randers Fjord dels via Nørreåen og dels via Gudenåen og Langå Sø.

Der afsættes ikke husdyrgødning via gylleaftaler direkte til tredjemand, med der afsættes husdyrgødning til biogasanlæg.

Bedriftens udbringningsarealer som hører under CVR nr. 11138985 udgør i alt 186,05 hektar.

Til bedriften hører følgende forpagtede og ejede arealer:

Ejd.nr	Adresse	Postnr	Postdistrikt	Kommunenavn	Ejerforhold
14402	Dengsøvej 7	8860	Ulstrup	Favrskov	Ejer
15167	Randersvej 20 A	8860	Ulstrup	Favrskov	Forpagtet
17003	Tuesbakkevej 99	8860	Ulstrup	Favrskov	Ejer

7.2 Vandoplande

Kommunens bemærkninger og vurderinger

Randers Fjord

Alle udbringingsarealerne afvander til Natura 2000 området ved Randers Yderfjord (herefter Randers Fjord)

Hovedvandopland Randers Fjord består af vandoplandene:

- Grund Fjord,
- Randers Fjord (fra Randers til Mellerup) og
- Randers Yderfjord.

Det samlede opland er på 6.671 km².

Randers Fjord er på Statens kortværk udpeget som meget sårbar overfor tilførsel af både fosfor og kvælstof.

Ifølge såvel basisanalysen som Miljøministeriets forslag til vandplan for hovedvandoplandet Randers Fjord er miljømålslovens miljømål "god økologisk tilstand" ikke opfyldt for området. Dette skyldes blandt andet udvaskningen af kvælstof og fosfor fra landbruget i oplandet.

En manglende forebyggelse af fosfortab til fjorden vil forringe mulighederne for at opnå målsætningen om "god økologisk tilstand".

Kystopland	Tons N/år	Tons P/år
Randers Fjord	3.456 tons N/år	96,3 tons P/år

Kvælstof og fosfortab til Randers Fjord jf. tabel 2.4.7a og b i forslaget til Vandplan for hovedvandopland 1.5 Randers Fjord

Kvælstof

Den del af Favrskov kommunes areal, der afvander til Randers Fjord er indplaceret i nitratklasse 0 (kvælstofreduktionspotentiale 76 % - 100 %). Intervallet er baseret på gennemsnittet for større oplande.

Husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau er overholdt i forhold til kvælstofudvaskning, idet kvælstofudvaskningen i ansøgt drift er beregnet til 48,6 kg N/ha/år, og den tilladte kvælstofudvaskning, ved en indplacering i nitratklasse 0 er beregnet til 48,6 kg N/ha/år.

En del af den kvælstof, der udvaskes fra rodzonen, vil udvaskes til hovedvandoplandet Randers Fjord. Den faktiske mængde afhænger af kvælstofreduktionen fra mark til fjord.

Kommunen er kendetegnet ved at have mange vandløbsnære arealer, som er placeret nedstrøms en eller flere søer. Søer har ellers en selvrensende effekt på kvælstof. Det er derfor Favrskov Kommunes faglige vurdering, at kvælstofreduktionen fra mark til fjord er lavere i de dele af Favrskov Kommune, der ligger nedstrøms en sø end de arealer, der ligger ovenfor en sø.

Det vurderes samtidigt, at et kvælstofreduktionspotentiale på 100 % ikke er realistisk på grund af de mange vandløbsnære arealer i kommunen.

Da projektet ikke i sig selv, eller i kumulation med andre projekter, er til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for Natura 2000 området ved Randers Fjord, jævnfør habitatvurderingen nedenfor, er der ikke stillet yderligere krav, om projektilpasning i forhold til udledning af nitrat til Natura 2000 området.

Fosfor

I ansøgt drift tilføres der i gennemsnit 29,5 kg P/ha/år med husdyrgødning til bedriftens arealer, og der fraføres i gennemsnit 22,3 kg P/ha/år med afgrøderne. Arealerne er på baggrund af jordtypen i overjorden, dræning og fosfortal indplaceret i fosforklasserne 0 - III. Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte (her S2 og S4), og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor, samt tilførsel af fosfor fra husdyrgødning.

Bedriftens tilladte fosforoverskud i ansøgt drift er beregnet til 8,4 kg og det faktiske fosforoverskud er beregnet til 7,2 kg P/ha/år. Husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau er dermed overholdt. De enkelte arealers indplacering i fosforklasser fremgår af bilag 5.

Bedriftens fosforoverskud kan teoretisk set udgøre en risiko for tab af fosfor til vandmiljøet, idet fosfor der ophobes i pløjelaget, efter flere år, igen kan tabes ved fortsat dyrkning af jorden.

Der er udover indplacering af arealerne i fosforklasser foretaget en fosforrisikovurdering på baggrund af arealernes terrænhældning og stillet de nødvendige vilkår. Der er ikke stillet særlige krav om bræmmer eller randzoner ud over de lovpligtige på de arealer der ligger vandløbsnært, i de det vurderes at de lovpligtige bræmmer eller randzoner yder beskyttelse nok i forhold til tab af fosfor. Se vedlagte fosforrisikovurdering i bilag 5 samt naturvurderingen i afsnit 7.4.

Habitatbekendtgørelsen og miljømålsloven

I følge Habitatbekendtgørelsen må projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter være til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for Natura 2000 området ved Randers Fjord.

Kvælstof

For at overholde kravet i Habitatbekendtgørelsen skal projektet, med hensyn til kvælstof, vurderes på grundlag af forskellen mellem udvaskning i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning (planteavlsbrug), jævnfør Miljøstyrelsens vejledning.

Merudvaskningen fra husdyrbruget i forhold til ren planteavl er beregnet til 3,6 kg N/ha/år, eller totalt 669,78 kg N/år.

En øget udledning af kvælstof fra hovedvandoplandet Randers Fjord på under 1 % vil ikke kunne være til skade for Natura 2000 området ved Randers Fjord, eller til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus af Natura 2000 området, jævnfør DMU.

Øget kvælstofudvaskning fra husdyrgødning i forhold til ren planteavl i ansøgt drift, er estimeret til at udgøre 0,02 procent af den gennemsnitlige kvælstofudledning fra hovedvandoplandet Randers Fjord.

Det er derfor Favrskov Kommunes vurdering, at projektet ikke i sig selv er til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for Natura 2000 området ved Randers Fjord, i forhold til udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealerne.

Fosfor

Bedriftens gennemsnitlige fosforoverskud er beregnet til 7,2 kg P pr. hektar pr. år. I landbrugsjorden er der i gennemsnit ophobet 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm (pløjelaget). I løbet af godkendelsesperioden på 8 år forventes projektet at forøge pløjelagets indhold af fosfor med 2,9 %.

Tabsniveauet for fosfor ligger med et gennemsnit på 0,2 kg P/ha pr. år. Det potentielle tab af fosfor, fra bedriftens ophobning af fosfor i pløjelaget gennem 8 år, udgør i alt 37,21 kg/år efter den 8-årige periode. Dette svarer til 0,04 % af den samlede fosforudledning pr. år fra hovedvandoplandet Randers Fjord.

En forøgelse af fosfortabet til Natura 2000 området ved Randers Fjord på under 1 % vil ikke kunne være til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus af Natura 2000 området, jævnfør Miljøstyrelsen vejledning.

Bedriftens potentielle fosfortab er beregnet til at udgøre 0,04 % af den gennemsnitlige fosforudledning fra hovedvandoplandet Randers Fjord. Dette tab vurderes ikke, at udgøre nogen væsentlig risiko for forringelse af tilstanden i Natura 2000 området ved Randers Fjord.

Det er derfor Favrskov kommunes vurdering, at projektet ikke i sig selv er til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for Natura 2000 området ved Randers Fjord i forhold til tab af fosfor fra udbringningsarealerne.

Kumulation

Inden for hovedvandoplandet Randers Fjord er husdyrtrykket faldet med 6,5 % i perioden 2007-2012.

Da udviklingen i husdyrtrykket inden for hovedvandopland Randers Fjord har været faldende siden 2007, kan det jævnfør Miljøstyrelsens vejledning konkluderes, at det ansøgte projekt i kumulation med andre projekter, ikke er til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for Natura 2000 området ved Randers Fjord eller til hinder for opnåelse af miljømålslovens miljømål "god økologisk tilstand", i forhold til udvaskningen af kvælstof eller risikoen for tab af fosfor fra bedriftens arealer.

7.3 Grundvand

Kommunes bemærkninger og vurderinger

Vandforsyning

Ejendommen forsynes med vand fra Markvang Vandværk. Husholdningen forsynes også herfra.

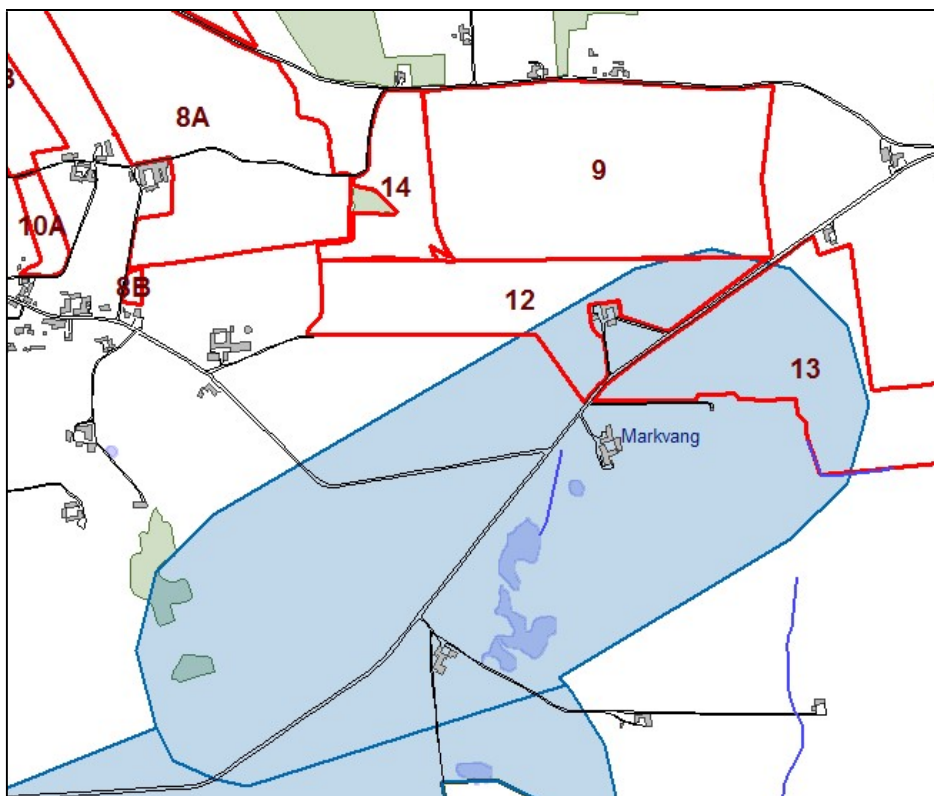
Der er ikke registreret nogen vandforsyningsboring eller –brønd på ejendommen. Der er ingen tilladelse til markvanding.

Drikkevandsinteresser og nitratsårbarhed

Alle udbringningsarealerne ligger i Område med drikkevandsinteresser (OD).

Dele af mark nr. 12 og 13 er beliggende i Indsatsområde Markvang. Der er tale om et indsatsområde udenfor Område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Miljøministeriet, Naturstyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke gennemført en kortlægning, og Favrskov Kommune har ikke udarbejdet en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i området. Indsatsplanen forventes vedtaget inden 2018 og vil på det tidspunkt sætte målsætning for udvaskning af nitrat til grundvandet og rammer for miljøgodkendelse af

husdyrbrug m.v. Ved en efterfølgende revurdering af miljøgodkendelsen vil indsatsplanen kunne indeholde mål og retningslinjer, som skal iagttages.

Figur 7.3.1 Indsatsområde Markvang ses markeret med blåt.

Ingen af markerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder.

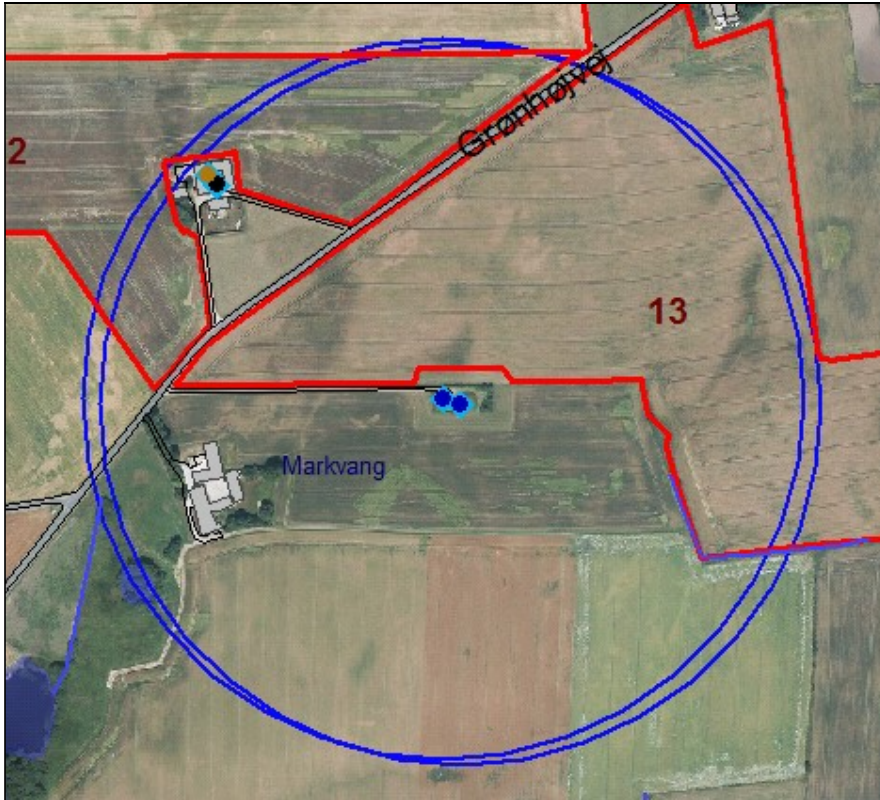
Område med drikkevandsinteresser (OD)

For marker, der ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), skal der ifølge Regionplan 2005 tages hensyn til drikkevandsboringer. Særligt, hvor de er placeret i nitratfølsomt indvindingsområde. Det generelle krav til nitratudvaskningen er, at den ikke må øges i de nitratfølsomme områder. Da ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt område, vurderes det generelle krav at være opfyldt. Det vurderes desuden, at det ansøgte projekt ikke giver anledning til yderligere påvirkning af grundvandet tilstand i forhold til nitrat i området, hvor udbringningsarealerne ligger.

Boringer

I bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask mv. af sprøjter, er der krav om, at der ikke må påfyldes og vaskes marksprøjter indenfor 300 meter af almene og ikke-almene vandforsyningsanlæg. Mark nr. 12 og 13 ligger indenfor 300 meter beskyttelseszone til det almene Vandværk Markvang Vandværks boringer, idet 2 boringer med DGU nr. 68.784 og 68.785 ligger ca. 25 meter syd for den nærmeste del af mark nr. 13.

Figur 7.3.2 300 meter beskyttelseszone ved Markvang Vandværks borer.

Mark nr. 12 og 13 ligger indenfor indvindingsoplandet til Markvang Vandværk.

Indvindingsopland til vandværksboringerne på Markvang Vandværk strækker sig mod sydvest, dvs. at udbringningsarealerne ligger nedstrøms borerne.

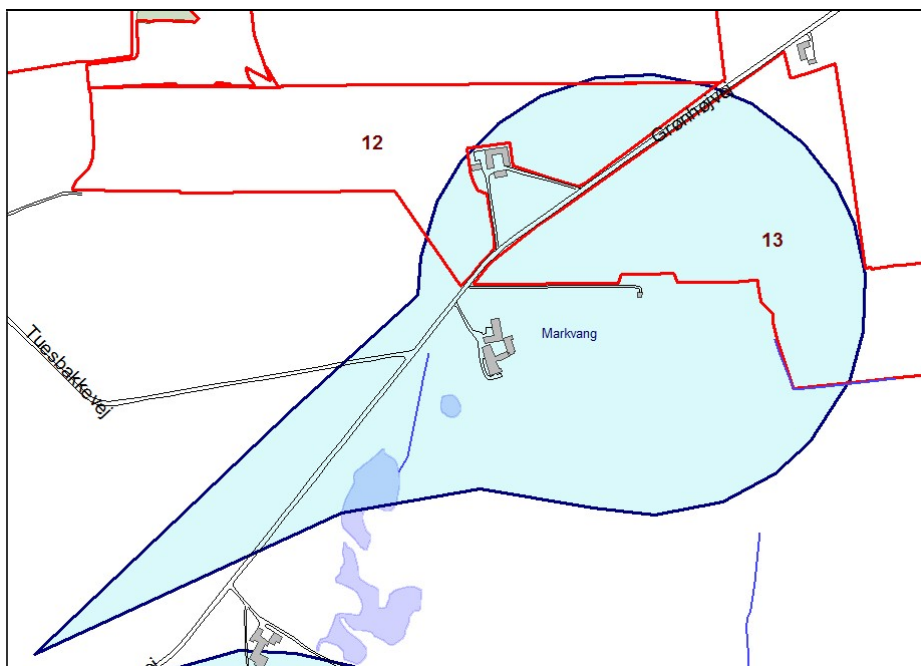

Fig. 7.3.3 Indvindingsopland til boringer på Markvang Vandværk er vist er markeret med blå.

Boringerne er 50-55 meter dybe. I boring DGU nr. 68.784 er der ikke fundet nitrat og sulfatindholdet viser en svagt nedadgående tendens, senest er der målt til 65 mg sulfat/l. I boring DGU nr. 68.785 findes nedadgående tendens for nitratindholdet og indholdet af sulfat ligger konstant. Senest er målt 2,8 mg nitrat/l og 96 mg sulfat/l.

25 meter beskyttelseszone og fredningsbælter omkring boringerne er overholdt.

Da den gennemsnitlige nitratudvaskning fra mark nr. 12 og 13 i henhold til beregninger fra ansøgningsystemet ikke ændres i forhold til nudrift, vurderes projektet ikke at give anledning til en yderligere påvirkning af indvindingsoplandet til Markvang Vandværk.

Der ligger også en række enkeltindvindere i området, deres boringer vil ligeledes ikke blive yderligere påvirket ved det ansøgte.

7.4 Vandløb og søer

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vandhuller ifm. anlæg

Der er en del vandhuller beliggende indenfor 1.200 meter fra anlægget (**se oversigtsskemaet, bilag 6**), nærmeste vandhul er beliggende ca. 160 meter fra anlægget

Vandhullerne vurderes alle at være ret næringsrige, og der er ikke registeret stor vandsalamander eller andre bilag IV arter her. Alle vandhullerne er besigtigede indenfor de seneste 2 år, uden at der er gjort fund

af grøn frø, som er en sjælden frøart. Vandhullerne vurderes ikke at blive påvirkede af den forøgede meremission fra anlægget.

Vandhuller i tilknytning til udbringningsarealer

Ingen af vandhullerne er beliggende på væsentligt skrånede terræn, dvs. hældning < 6 grader. Det vurderes, at de generelle lovpligtige 2 meter bræmmer og evt. 10 meter randzoner er tilstrækkelig til at sikre, at der ikke sker påvirkning af vandhullerne, som følge af udbringning af husdyrgødning.

Vandløb ifm. anlæg

Der er ikke åbne vandløb indenfor 1.000 meter fra anlægget.

Vandløbsnære arealer

Følgende udbringningsarealer i Favrskov Kommune er beliggende i nær tilknytning til vandløb / vandløbssystemer: 11B/11C (Nørreåen) og 7A (Øster Velling Bæk)

For begge arealer i Favrskov Kommune er terrænet ikke væsentligt skrånende ned mod vandløbet, dvs. hældning < 6 grader. Det vurderes, at de generelle lovpligtige 2 meter bræmmer og evt. 10 meter randzoner er tilstrækkelig til at sikre, at der ikke sker påvirkning af vandløbene, som følge af udbringning af husdyrgødning.

7.5 Ammoniak og natur

Kommunens bemærkninger og vurdering

Gennemsnits-depositionen af kvælstof-komponenter i Favrskov Kommune er 15 kg N/ha/år, i 2009.

De seneste depositionsregninger kan ses på hjemmesiden:

<http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/>

Lokalt ved anlægget (i 10x10 km grid) er ammoniakdepositionen beregnet til 14,079 kg N/ha/år, i 2011.

Den samlede emission fra anlægget er beregnet til:	3.734,56 kg N/år.
Meremissionen fra anlægget er beregnet til:	1.425,82 kg N/år.

Natura 2000, kategori 1 (iht. husdyrlovens § 7 stk. 1, nr. 1)

Anlæg

I henhold til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 1280 af 8/11 2013) afhænger den maksimale tilladte totaldeposition i Natura 2000 området af antallet af husdyrbrug i nærheden, eksempelvis 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.

Nærmeste EF-habitatområde er Lovns Bredning beliggende i Randers Kommune, 5 km N for anlægget.
Nærmeste EF-habitatområde i Favrskov Kommune er Bjerre Skov, 11 km SØ for anlægget.

Grundet stor afstand fra anlægget til nærmeste EF-habitatområde i Favrskov Kommune vurderes naturområdet ikke at blive påvirket af ammoniakemission fra anlægget.

Udbringningsarealer

Nærmeste udbringningsareal i Favrskov Kommune er beliggende ca. 2,5 km fra EF-habitatområdet Lovns Bredning. Grundet den store afstand vurderes naturområdet ikke at blive påvirket af ammoniak som følge af udbringning af husdyrgødning.

§ 7 naturtyper, kategori 2 (iht. husdyrlovens § 7 stk. 1, nr. 2)

I henhold til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 1280 af 8/11 2013) må der i det pågældende § 7 areal max. være en totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Anlæg

Nærmeste § 7 naturtype i Favrskov Kommune er beliggende ca. 1.950 meter fra anlægget.
Grundet den store afstand fra anlægget til § 7 arealet vurderes grænsen på 1,0 kg N/ha pr. år ikke at være overskredet, og der stilles dermed ikke vilkår mht. ammoniakemission fra anlægget.

Udbringningsarealer

Følgende udbringningsarealer i Favrskov Kommune er grænsende op til § 7 areal: 8a og 14. Areal 14 er ift. overdrevet adskilt af markvej, og ifølge besigtigelse og gennemgang af luftfotos er der en smal kant på 2-3 meter (vendeplads) fra overdrevet til udbringningsareal 8a, hvor der er en begrænset udbringning af husdyrgødning.

I henhold til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 1280 af 8/11 2013) må der max. være en totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år på denne naturtype.

Ammoniakpåvirkningen som følge af udbringning med husdyrgødning er reguleret via generelle regler, hvor der bl.a. er krav om nedfældning på sort jord og græsmarker (husdyrgødningsbekendtgørelsen, bek. nr. 915 af 27/6 2013). Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde, er i udpræget grad et lokalt fænomen, og den reelle påvirkning vil afhænge af praksis i det enkelte år.

På de pågældende udbringningsarealer udbringes flydende svinegylle med slæbeslanger.

I henhold til Miljøstyrelsens elektroniske vejledning (Wiki vejledningen) er tabet af ammoniak i forbindelse med anvendelse af flydende husdyrgødning betydeligt mindre med de nuværende krav. Det gælder desuden, at jo tyndere gylle, jo hurtigere nedtrængning i jorden og jo mindre ammoniaktab. Ved udbringning af svinegylle og afgasset gylle vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter.

Det pågældende § 7 areal (nr. 2222) er besigtiget af Favrskov Kommune den 26/7 2011.

Ved besigtigelsen blev der registreret typiske arter kendetegnende for surt overdrev såsom blåhat, liden klokke, alm. kongepen, alm. hvene og håret høgeurt. Der var også mere næringstolerante arter såsom alm hønsetarm, stor nælde, mælkebøtte, hvid kløver, ager tidsel og kruset skræppe. Den bedste del af overdrevet var beliggende ca. 20 meter fra udbringningsarealerne.

Surt overdrev har iht. *Ammoniakmanualen* (tabel 1, DMU, 2005) en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Set i forhold til baggrundsdepositionen på 14,079 kg N/ha/år er den nedre tålegrænse på 10 kg N/ha/år overskredet. Den bedste del af overdrevet var beliggende ca. 20 meter fra udbringningsarealerne, og det vurderes kun at være de nærmeste 5-10 meter af overdrevet, som kan være påvirket af ammoniak, som følge af udbringning med husdyrgødning.

På baggrund af ovenstående, vurderes der kun at være en begrænset påvirkning af ammoniak i det pågældende overdrev, som følge af udbringning af husdyrgødning. Dermed stilles der ikke vilkår ift. udbringning af husdyrgødning vedrørende det pågældende § 7 areal.

§ 3 beskyttet natur, kategori 3 (heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove)

I henhold til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 1280 af 8/11 2013) må der max. være en merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år i den pågældende naturtype.

Anlæg

Indenfor 1.200 meter fra anlægget er beliggende to moser og et overdrev, henholdsvis ca. 1.065, 1.025 og 1.000 meter fra anlægget (**se oversigtsskemaet, bilag 6**),

Der er ikke foretaget ammoniakberegning i de pågældende naturarealer. Eneste ammoniakberegning er foretaget i overdrevet beliggende 480 meter NØ for anlægget (nabokommune). Her er der beregnet en merdeposition på 0,3 kg N/ha/år og en totaldeposition på 0,8 kg N/ha/år.

Grundet den store afstand fra anlægget til moserne og overdrevet, vurderes kravet om max. merdeposition på 1 kg /ha/år at være overholdt, og der stilles ikke vilkår mht. ammoniakemission fra anlægget.

Der er ikke ammoniakfølsom skov indenfor 1.200 meter fra anlægget.

Udbringningsarealer

Flere § 3 arealer i Favrskov Kommune grænser op til udbringningsarealer (se oversigtsskemaet, bilag 6).

Her nedenfor gøres der nærmere rede for de mest følsomme af naturområderne, dvs. henholdsvis to heder og et overdrev:

- Hede nr. 2518 grænsende op til udbringningsareal 15a. Arealet er besigtiget den 26/7 2011 af Favrskov Kommune. Blandt andet registreret arter såsom liden klokke, blåmunke og græsbladet fladstjerne.

- Hede nr. 2523 grænsende op til udbringningsareal 11d.
Arealet er besigtiget den 26/7 2011 af Favrskov Kommune, her vurderet til god naturtilstand.
Blandt andet registreret arter såsom hedelyng, liden klokke, timian sp., blåmunke og blåhat.
- Overdrev nr. 2223 grænsende op til udbringningsareal 10d.
Arealet er besigtiget 26/7 2011 af Favrskov Kommune, her vurderet til at have ringe naturtilstand.
Blandt andet registreret arter såsom blåhat, liden klokke, alm. hvene og alm. røllike.
Surt overdrev

Naturtyperne surt overdrev og tør hede har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år (Ammoniakmanualen, tabel 1, DMU 2005).

Ammoniakpåvirkningen som følge af udbringning med husdyrgødning er reguleret via generelle regler, hvor der bl.a. er krav om nedfældning på sort jord og græsmarker (husdyrgødningsbekendtgørelsen, bek. nr. 915 af 27/6 2013). Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde, er i udpræget grad et lokalt fænomen, og den reelle påvirkning vil afhænge af praksis i det enkelte år.

Ifølge Natur og Miljøklagenævnets praksis og med henvisning til notat fra DMU (2005) vil en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, som altovervejende hovedregel efter den tilgængelige viden, ikke medføre, at der sker en tilstandsændring af den pågældende naturtype, uanset hvilken tilførsel der sker samlet set til området på ansøgningstidspunktet. Det fremgår af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 1280 af 8/11 2013), at kommunen kan stille krav om max. merdeposition på 1 kg N/ha/år men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1 kg N/ha/år.

Set i forhold til baggrundsdepositionen på 14,079 kg N/ha/år er den nedre tålegrænse på 10 kg N/ha/år, for de to heder og overdrevet, overskredet. Men eftersom de pågældende udbringningsarealer, som grænser op til naturarealerne, ifølge oplysningerne i ansøgningsskemaet ikke vurderes at blive tildelt mere eller anden type husdyrgødning ift. tidligere, er det kommunens vurdering, at naturarealerne ikke modtager en merdeposition på over 1 kg N/ha/år som følge af udbringning af husdyrgødning. Dermed stilles der ikke vilkår om ammoniak-reducerende tiltag i forbindelse med udbringning af husdyrgødning udover de almene regler om nedfældning, herunder krav om nedfældning på sort jord.

7.6 Arter med særlige beskyttelseskrav (BILAG IV arter m.m.)

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ifølge EF-habitatdirektivets artikel 12 skal der sikres en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. En godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IV, a eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, b.

Kommunalbestyrelsen skal vurdere om merbelastningen med ammoniak, nitrat og fosfor vil skade yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede arter på direktivets bilag IV. Herudover har kommunalbestyrelsen i hht. Rio-konventionen en generel forpligtelse til at stoppe tilbagegangen i biodiversitet.

Der er ikke kendskab til bilag IV arter indenfor 1000 meter fra anlægget eller i tilknytning til udbringningsarealerne.

I forbindelse med i øvrigt lovlige driftsændringer, der ikke kræver tilladelser, godkendelser m.m. efter anden lovgivning, er det lodsejers eget ansvar at sikre sig at driftsændringer ikke skader bilag IV-arters yngle- og rasteområder, såfremt der senere skulle vise sig, at være forekomst af arter med særlige beskyttelseskrav tæt på anlægget eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne. For yderligere oplysninger henvises til hæftet: "Landbrugsdrift og beskyttelse af særlige arters yngle- og rasteområder" som kan downloades på www.landbrugsinfo.dk eller www.nst.dk

I øvrigt forudsættes det, at de stillede vilkår i godkendelsen overholdes, samt at de generelle regler for etablering af dyrkningsfrie bræmmer og håndtering af udbringning af husdyrgødning overholdes. Af særlig betydning er desuden en hurtig reaktion og hensigtsmæssig adfærd i tilfælde af gylleuheld.

7.7 Fredede fortidsminder og beskyttede diger

Kommunens bemærkninger og vurdering

- Der er ingen fredede gravhøje i nærhed af udbringningsarealerne.
- Et enkelt dige grænser op til udbringningsareal (11C).

Sten- og jorddiger er beskyttet af Museumslovens § 29a, og må derfor ikke ødelægges eller indgå i udbringningsarealer.

7.8 Konsekvensvurdering

Det påhviler Favrskov Kommune konkret at vurdere om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (nr. 408 af 01/05/2007) (Habitatbekendtgørelsen).

I henhold til habitatbekendtgørelsen må der ikke gives tilladelse m.v., der kan indebære, at yngle- og rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter beskadiges eller ødelægges. I de internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Der er foretaget en konsekvensvurdering af om den ansøgte produktionsændring vil medføre forringelse af levesteder for Bilag IV-arter og/eller indvirke negativt på Natura 2000-områder.

Det vurderes, at udvidelsen ikke medfører forstyrrelser og forringelser for de arter, som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Grundet stor afstand fra anlægget er der endvidere ikke Natura 2000-områder, som berøres af ammoniak emissionen fra anlægget.

8. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøteknisk redegørelse

Staldindretning, teknologi og BAT

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd. Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Sostaldene er indrettet med delvis fast gulv. Smågrisene går i toklimastalde med delvis fast gulv. Slagtesvinene går på delvist fastgulv dog er der drænet gulv med spalter i opsamlingsstalden. Der anvendes overbrusning af gødearealet, så det renholdes og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres.

Staldene er indrettet, så der kan rengøres efter hvert hold og derved nedsætte risikoen for sygdomme, nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker.

Håndteringen af gylle er med træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsluses gylle i ca. 2 timer pr. uge.

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

Teknologiblade

Til soanlæg findes følgende teknologiblade:

- Luftrensning
- Delvist fast gulv
- Køling af gylle i svinestalde
- Svovlsyrebehandling af gylle

Valg af teknologi

- Delvist spaltegulv
- Gyllekøling i smågrisestalden, den renoverede farestald og i den nye slagtesvinestald

Fravalg af teknologi

- Luftrensning fravalgt, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg. Teknologien vurderes derfor uproportional.
- Svovlsyrebehandling af gylle i de eksisterende stalde er fravalgt, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg.

Beregning af det vejledende ammoniakemissionsniveau

Eksisterende stalde			
Staldtype	Antal	Emission pr. dyr	I alt
Kassesti, delvis spaltegulv	205	0,75	153,75
Løbe/drægtig, individuel, delvis spaltegulv	99	1,74	172,26
Løbe/drægtig, Løsgående, delvis spaltegulv	201	2,11	424,11
Smågrise, delvis spaltegulv	3600	0,043	154,80
Slagtesvin, drænet/ spalter	150	0,4	60
		I alt	964,23
Nye/renoverede stalde			
Staldtype	Antal	Emission pr. dyr	I alt
Kassesti, delvis spaltegulv	95	2,53	240,35
Slagtesvin, fuldspalter	8550	0,294	2513,70
Smågrise, toklima, delvis spaltegulv	5400	0,03671	198,23
		I alt	2952,28
Samlet Ammoniakemission/ år			3917,20
Samlet emission fra stald og lager			3734,56

Bat opfyldes på ejendommen ved brug af gyllekøling samt ved foderkorrektioner. Der køles i den eksisterende stald til smågrise, i stalden der renoveres til faresøer og der bliver sat køling i den nye stald til slagtesvin. Alle steder er effekten af gyllekøling sat til 6,9 %.

Ligninger brugt til BAT beregning:

Smågrise – ny stald

Emissionsgrænseværdi IT 2011 x ref. Ligning / 507)

Reference ligning:

(Afgangsvægt – Indgangsvægt) x (13,23 + 0,1872 x (Afgangsvægt + Indgangsvægt))

(32-7,3) x (13,23 + 0,1872 x (32+7,3))

= 508,4979

0,0366 x 508,4979/507

= 0,03671

Smågrise – eksisterende stald

0,043 x 508,4979/507

=0,043

Slagtesvin – ny stald

0,3 – (((0,30 – 0,21)/(750-210)) x (Antal DE i slagtesvin – 210))

0,3 – ((0,09/540) x (245,83-210))

0,3 – (0,0001666 x 35,83)

0,3 – 0,0059692

=0,294

Øvrige emissioner er beregnet på baggrund af tabelværdier.

Beskrivelse af daglig drift

Rengøring og desinficering

Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved at iblødsætte staldene og derefter vaske med højtryksrensere. Der bruges koldt vand. Ved udbrud af sygdomme kan det være nødvendigt at desinficere staldene med godkendte midler i forbindelse med rengøring.

Drægtighedsstalden rengøres ca. en gang årligt. Alle andre stalde rengøres løbene inden der sættes nye dyr ind i staldene.

Ventilation

Ventilationsanlægget er undertryksventilation der styre temperaturen, så der er optimale forhold for svinene i stalden. Der er alarm og nødopluk på ventilationsanlægget i tilfælde af strømsvigt.

Ventilationsafkastene bliver vasket og eftersat hver gang staldene vaskes, hvilket er ca. hver 3 måned for de fleste stalde.

Ventilationen er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilket sikrer at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i staldene og minimum elforbrug.

Ventilationsanlægget serviceres løbende.

Fodring

På ejendommen er der hjemmeblandet foder Foderet er primært sammensat af korn, soja, mineralblandinger.

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af svinets fodereffektivitet.

Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere P-udledning.

For opfyldelse af BAT, nedsættes antal foderenheder i foderet. For søerne nedsættes FE/dyr fra 460,5 til 442 i farestalden, og fra 1074,5 til 1033 i Løbe/drægtighedsstalden. For slagtesvinene nedsættes FE/ dyr fra 2,85 til 2,76.

BAT beregning for P:

250 DE i slagtesvin * 20,5 kg P pr DE = 5125,00 kg P

45 DE i smågrise * 27,8 kg P pr DE = 1251,00 kg P

69,77 DE i søer * 23 kg P pr DE = 1604,71 kg P

I alt: 7980,71 kg P

Det samlede indhold af fosfor i gyllen er 5487,91 kg P

Energiforbrug

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, til håndtering af gylle og til belysning. I nudriften benyttes ca. 140.000 kWh. Efter udvidelsen bliver forbruget ca. 165.000 kWh pr år beregnet efter normtal.

I markbruget bruges der årligt ca. 10.000 liter dieselolie, som opbevares i maskinhuset. Stuehuset og staldene opvarmes af gyllekøling i anlægget.

Der er etableret temperaturstyret ventilation, som kun kører med den styrke der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. I den nye stald og ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energibesparende.

Overbrusning bruges til køling af dyrene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Gyllepumperne kører på timer, så de ikke kører unødigt og derved forbruger energi. Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov når der arbejdes i staldene.

Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Møllerne der benyttes til forarbejdningen af foder er energibesparende. Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Vandforbrug

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af staldene. I nudriften benyttes ca. 5.900 m³ vand årligt og i ansøgt drifts anslås det at der benyttes ca. 8.100 m³ årligt. Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild vil det blive opdaget og repareret med det samme.

Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.

Inden vask af staldene sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Spildevand

Spildevand fra ansøgt produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild i alt ca. 1.600 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Type	Anslået m³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild, rengøring og overbrusning	1.600	Gyllesystem
Tagvand fra eksisterende stalde/ bygninger	2.640	Via dræn til åben grøft
Tagvand fra ny stald	1.260	Via dræn til åben grøft
Spildevand fra husholdning	200	Godkendt nedsivning

Affald og kemikalier

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, udviklet til formålet. For placering se situationsplanen i bilag 1.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftørringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur.

Der opbevares pesticider aflåst i foderladen på ejendommen.

Spildolie opbevares på fast gulv uden afløb i maskinhus. Emballage og rester afhændes til godkendt aftager/kommunal genbrugsplads.

Dieselolie opbevares i godkendte tanke på betongulv.

Støj

På ejendommen er der bl.a. støj fra staldventilation, indblæsning af foder i silo, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes, at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav mht. til støj.

Aftipning af korn i korngraven til kornsiloen vil kun ske over få dage i løbet af høstperioden. Det vurderes at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen.

Kompressor står i maskinhuset og det vurderes at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen. Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde.

Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjene fra

transporterne. I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Lys i staldene og udendørslys

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørs belysning, da det vil være slukket om natten.

Der er udendørsbelysning ved stuehuset og ved kornsiloerne. Denne belysning vil ikke være tændt om natten. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Fluer og skadedyr

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af skadedyr minimeres.

Fluegener minimeres ved at der bruges rovfluer i staldene. På denne måde forekommer der ikke store skadedyrsgener fra stalden i nudriften. For at holde skadedyrsniveauet på et minimum, fortsætter det forebyggende arbejde i den nye stald og det forventes derfor ikke at der vil optræde flere gener efter udvidelsen.

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper og efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Støv fra stalde og foder

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang, så det opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggelig management.

Der vil ikke være støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system. I forbindelse med høst og indblæsning af korn i siloen, kan der forekomme støvgener. Pga. afstanden til nærmeste nabo vurderes det at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst.

Transport

Arbejds kørsel til og fra produktionen sker ad Dengsøvej. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med levering af afhentning af slagtesvin til slagt, husdyrgødning og foder.

Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens levering og afhentning af svin sker ugentligt.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport. På dage med gyllekørsel og kornkørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener.

Det tilstræbes, at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på- og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

Lugt

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde lugt. I staldene mindskes lugten ved jævnlig rengøring og overbrusning der styrer dyrenes gødningsadfærd. Derudover vil samtlige ventilationsskaktene blive rengjort ved vask af staldene.

Da ventilationsafkastene er placeret min 1 meter over tagfladen, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring staldanlægget. Ovenstående viser at lugtgeneafstanden overholdes til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone med 1,2 gange gene afstanden.

Ammoniakfordampning

Ammoniakfordampningen fra ejendommen er på i alt 3805,16 kg N, hvilket svarer til en merfordampning på 1496,43 kg N.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30% er opfyldt med 211,96 kg N.

Der benyttes gyllekøling i den nye stald og i den eksisterende smågrisestald til reduktion af ammoniak.

Kravene til merdeposition og totaldeposition til kategori 1, 2 og 3 naturområderne er opfyldt. Se kort og beregningerne i bilag 6.

Arealoplysninger og husdyrgødning

Til ejendommen er der 184,08 ha til udbringning af husdyrgødning. 5,21 ha ligger i fosforklasse 2, mens ingen arealer ligger i nitratklasser eller nitratfølsomme indvindingsområder.

Alle kravene er overholdt.

Ingen arealer er beliggende i vandopland med stigende dyretryk.

Gødningsregnskab nudrift

I nudriften udbringes ca. 1,4 DE pr ha.

Gødningsregnskab ansøgt drift

I ansøgt drift udbringes den producerede gylle på egne og forpagtede arealer. 107 DE overføres til Thorsø Miljø- og Biogasanlæg, som også står for opbevaring af de ca. 2.200 m³ der ikke er kapacitet til på ejendommen.

Udbringning af husdyrgødning

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af handels- og husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Udbringning af gylle foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer eller vandløb nær udbringningsarealerne.

Udbringningen af husdyrgødning vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages, så vidt det er muligt, indenfor normal arbejdstid.

Pumpning og håndtering af husdyrgødning i øvrigt foregår normalt indenfor normal arbejdstid.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Når der udbringes husdyrgødning og efterfølgende suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 pct. mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 7.358 m³ gylle inkl. spildevand.

Gylle opbevares i fortanke og i gyllebeholdere.

Husdyrgødning udbringes på egne ejede og forpagtede arealer og afsættes til Thorsø Miljø- og Biogasanlæg. Al omlastning af gylle sker med gyllevogn/lastbil med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen/lastbilen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Gyllebeholderne er en stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring. En gang årligt tømmes gyllebeholderne, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Beredskabsplan

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Redegørelse for uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af diesellole.

Uheld med gylle

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i container eller under kadaverkapsler udviklet til formålet. Derved undgås uhygiejniske forhold og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret og i ejers privatbolig.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Dieseltankene er hævet over jorden og placeret hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

Minimering af skadevirkninger af evt. uheld

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Management

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr, er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcspild eller uhygiejniske forhold.

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge og der er 4-6 årlige besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder. Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof og produktionen tilrettelægges således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Egenkontrol og dokumentation

På ejendommen er der løbende egenkontrol af produktionen:

- Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.
- Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- Der er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.
- Markdriften søges tilrettelagt således, at udvaskningen af næringsstoffer minimeres og overfladisk afstrømning undgås.
- Der tages i videst mulig omfang hensyn til naboer i forbindelse med udspredding af gylle.
- Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet og der er fagkonsulenter tilknyttet ejendommen, som med faste intervaller gennemgår bedriften, herunder bl.a. optimering af fodersammensætningen.
- Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.
- Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.
- Opbevaring og håndtering af kemikalier på bedriften sker på forsvarlig vis.
- Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcespild eller punktforurening.

Dokumentation:

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- Foderplaner
- Produktions- / effektivitetskontrol
- Markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner
- Slagteriafregninger
- CHR-registreringer
- Registrering af årligt forbrug af el og vand
- Dokumentation for bortskaffelse af affald
- Beredskabsplan
- APV-mappe
- 10 års beholderkontrol og logbøger over flydelag

Kommunens bemærkninger og vurderinger

Kommunen skal vurdere BAT i forhold til BREF, et EU-referencedokument samt i forhold til Miljøstyrelsens *Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT)* (*Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier*).

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse på en bedrift.

BAT emissionsniveau for ammoniak og fosfor

Ammoniak

Miljøstyrelsen har som ovenfor nævnt udarbejdet en række vejledninger i opnåelige emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for forskellige dyretyper og forskellige besætningsstørrelser. Der er angivet niveauer for både nybyggeri og renoveringer samt for eksisterende staldanlæg (Vejledningerne kan findes på www.mst.dk).

Favrskov Kommune vurderer, at BAT-kravet for emissionen af ammoniak, som er beregnet ovenfor, i den Miljøtekniske redegørelse, til 3.917,20 kg ammoniak-N pr. år, er det emissions krav som anlægget skal overholde. Den faktiske emission af ammoniak er beregnet til 3.734,56 kg ammoniak-N. Anlægget overholder således BAT-emissionskravene for ammoniak.

BAT- emissionskravet for ammoniak er overholdt for det ansøgte projekt via følgende indretninger og tiltag:

- Der er etableret gyllekøling i de nyeste staldafsnit som beskrevet i afsnit 4.2.
- Delvis spaltegulv eller fuldspaltegulv i alle staldafsnit som er beskrevet i afsnit 4.1.
- Der anvendes foderkorrektioner i foderet til søer og slagtesvin som beskrevet i afsnit 4.4.

Fosfor

Favrskov Kommune vurderer, at BAT-kravet for emissionen af fosfor, som er beregnet ovenfor, i den Miljøtekniske redegørelse, til 7.980,71 kg fosfor pr. år, er det emissions krav som anlægget skal overholde. Den faktiske emission af fosfor er beregnet til 5.487,91 kg P. Anlægget overholder således BAT-emissionskravet for fosfor.

BAT-emissionskravene for fosfor er overholdt for det ansøgte projekt, via følgende indretninger og tiltag:

- Der anvendes foderkorrektioner i foderet til søer og slagtesvin som beskrevet i afsnit 4.4.

BAT-krav jævnfør BREF

I BREF – et EU referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, er der beskrevet en række forhold, som intensiv husdyrproduktion skal leve op til. Det drejer sig om:

- Foder
- Staldindretning
- Opbevaring af husdyrgødning
- Forbrug af vand og energi
- Udbringning af husdyrgødning, samt
- Management (godt landmandskab)

Foder, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning

Favrskov Kommune vurderer, at hvis anlægget overholder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, overholder anlægget BAT-kravet til foder, staldindretning (staldtype og staldteknologi) og opbevaring af husdyrgødning, i det ansøger har valgfrihed til at vælge det eller de virkemidler han ønsker, for at opfylde kravet til ammoniak og fosfor. Derudover er kravene til opbevaring af husdyrgødning i BREF-dokumentet indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Forbrug af vand og energi

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT i forhold til vandforbrug at:

- rengøre stalde og udstyr med højtryksrensere efter hvert hold
- udføre regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- registrere vandforbruget
- detektere og reparere lækager

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT i forhold til energiforbrug at:

- anvende naturlig ventilation hvor dette er muligt
- for mekanisk ventilerede stalde: optimerer udformningen og styringen af ventilationssystemet for at opnå god temperaturkontrol og opnå minimumsventilation om vinteren
- for mekanisk ventilerede stalde: undgå modstand i ventilationssystemet ved hyppigt eftersyn og rengøring
- Anvendelse af lavenergi-belysning

Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag med vand- og energibesparende foranstaltninger som beskrevet i afsnit 4.5 er BAT, der er dog stillet vilkår om at vand- og elforbruget skal aflæses og registreres årligt og at ejendommen skal gennemgås af en energikonsulent, med henblik på at afdække konkrete energibesparende tiltag på ejendommen.

Udbringning af husdyrgødning

Ifølge BREF-dokumentet er det, med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne, BAT at:

- afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer
- at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer.
- at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb,
- at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer
- at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres

Disse retningslinjer indgår i de danske regler vedrørende udbringning og anvendelse af husdyrgødning.

Det er derfor Favrskov Kommunes opfattelse, at ansøger i tilstrækkelig grad har indført de tiltag, der er BAT ved udbringning af husdyrgødning.

Management (godt landmandsskab)

Ifølge BREF-dokumentet er det, BAT at:

- have fokus på uddannelse af personale
- føre journal over forbrug af vand, energi, foder og spild samt journal over spredning af gødning på markerne

- have en beredskabsplan
- sikre reparation og vedligehold af bygninger og udstyr samt renholdelse af faciliteter
- planlægge produktionen så levering og fjernelse af produkter og spild foretages korrekt
- planlægge gødning af markerne korrekt

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at ansøger ved overholdelse af dansk lovgivning, og med de tiltag, der er beskrevet i BAT-redegørelsen og i afsnittene *4.7 Affald og forbrugsstoffer*, *4.8 Egenkontrol og dokumentation* og *4.9 Driftsforstyrrelser og uheld*, lever op til BAT for management (Godt landmandskab).

9. Alternativer

Miljøteknisk redegørelse

Alternative løsninger

Det forventes, at det ansøgte projekt er fremtidssikret og at det vil give gode arbejdsforhold for ejer og medarbejdere og at det vil give en god dyrevelfærd på ejendommen.

Det vurderes, at den valgte placering til den nye stald er den mest optimale placering på ejendommen i forhold til udnyttelsen af byggefeltet, hensyn til naboer, naturområder, logistik, ressource forbrug, smittebeskyttelse m.v.

Det er ikke muligt at placere stalden andre steder da dette vil give uhensigtsmæssigheder i forhold til foder, levering og afhentning af dyr og generel logistik på ejendommen.

0-alternativ

0-alternativet beskriver forholdene, hvis ikke udvidelsen finder sted.

0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt, idet der ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet. Desuden vil der ved et 0-alternativ ikke blive udarbejdet en miljøgodkendelse for ejendommen. Der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i miljøgodkendelsen.

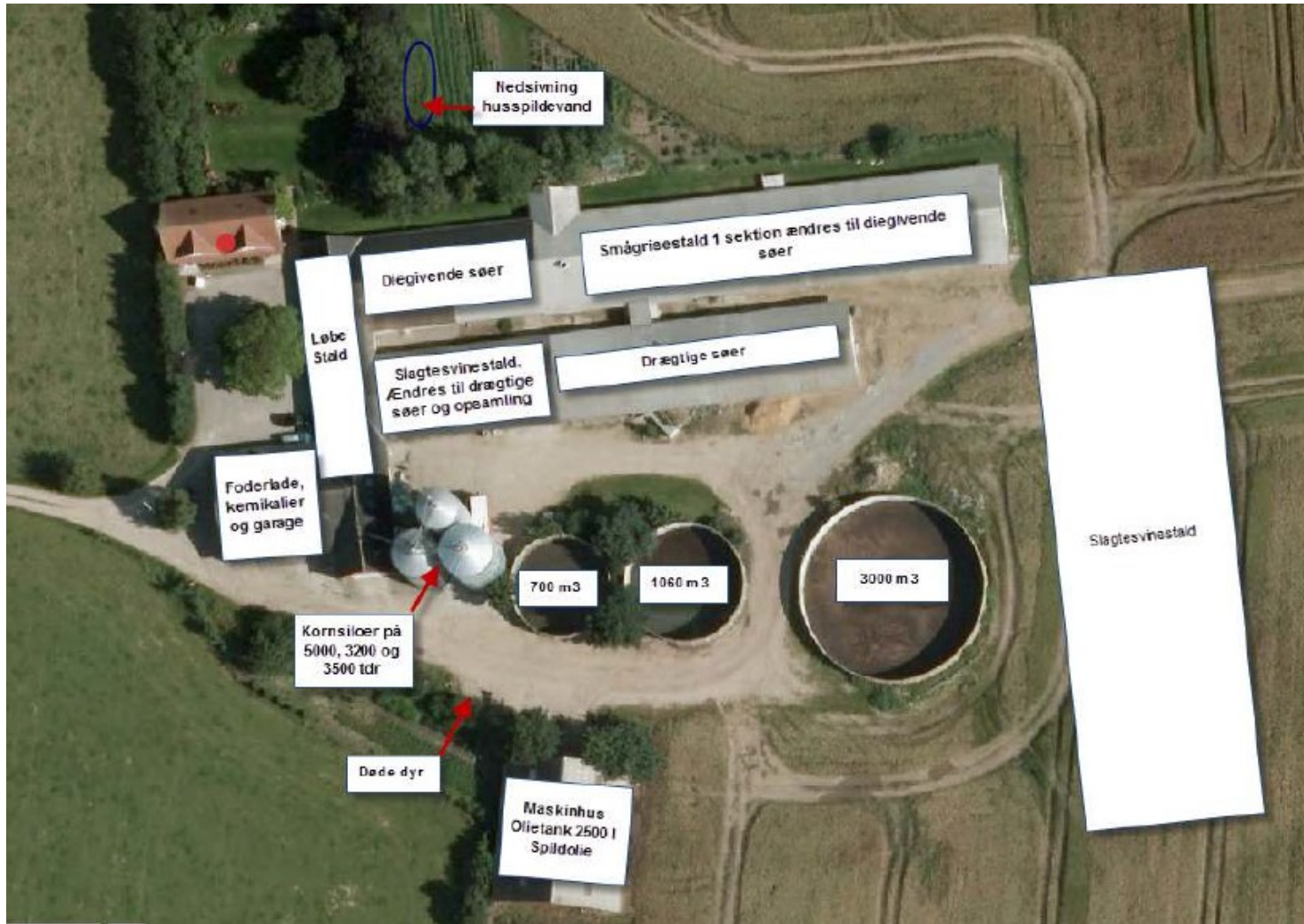
Kommunens bemærkninger og vurdering

Favrskov Kommune vurderer, at ansøgers valg af placering og teknologi er den bedst mulige løsning, hvor kravene i forhold til BAT, ammoniakemissioner og lugt kan overholdes. Den valgte placering er også af hensyn til logistik og drift den bedst mulige løsning.

10. Lovgrundlag, planer og vejledninger

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer. (husdyrgodkendelsesloven)
- Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage. (husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse nr. 951 af 3. juli 2013 med senere ændringer. (naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse nr. 879 af 26. juni 2010. (miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelsen om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007 med senere ændringer. (habitatbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse af lov nr. 932 af 24. september 2009) om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven)
- Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner (randzonenloven)
- Lov nr. 553 af 1. juni 2011 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og forskellige andre love (Samleloven for Grøn vækst initiativer).
- Bekendtgørelse nr. 1321 af 21. december 2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser m.v. (spildevandsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse nr. 1355 af 14. december 2012 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler (vaskepladsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om badevand og badeområder nr. 939 af 18/09/2012 (badevandsbekendtgørelsen)
- Lovbekendtgørelse nr. 1427 af 4. december 2009 om forurenede jord med senere ændringer (Jordforureningsloven)
- DS/EN1717 om tilbagestrømningssikring – Rørcenteranvisning 015.
- Vejledning til bekendtgørelse om påfyldning og vask af sprøjter til udbringning af bekæmpelsesmidler. Vejledning fra Miljøstyrelsen Nr. 1 2009
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT): Husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravænnings (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøstyrelsen; Maj 2011.
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT): Husdyrbrug med konventionelt produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøstyrelsen; Maj 2011.
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT): Husdyrbrug med konventionelt produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøstyrelsen; Maj 2011.
- Miljøstyrelsens Teknologiblad: Køling af gylle i stalde til søer og smågrise, version nr. 1 af 26. januar af 2011.
- Miljøstyrelsens Teknologiblad: Råprotein i sofoder, version 1 af 25. maj 2011.
- Miljøstyrelsens Teknologiblad: Fosforindhold i sofoder, version 1 af 25. maj 2011
- Miljøstyrelsens Teknologiblad: Råprotein i slagtesvinefoder, version 2 af 31. maj 2011.
- Miljøstyrelsens Teknologiblad: Fosforindhold i slagtesvinefoder, version 2 af 31. maj 2011
- Ekstern støj fra virksomheder, Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra november 1984.
- Vandplan 2010-2015 for Randers Fjord.
- Kommuneplan 13 for Favrskov Kommune.

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Beplantningsplan for Dengsøvej 7, Ulstrup

For at passe den nye stald ind i landskabet, er det i samarbejde med Favrskov kommune bestemt, at der skal laves en beplantningsplan på ejendommen.

Den nye slagtesvinestald bliver ca. 85 meter lang, og for at opbryde den lige linje som stalden danner i landskabet, bliver der etableret 6 grupper af træer på den østlige side af stalden. På den vestlige side af stalden etableres to grupper træer. Afstanden mellem trægrupperne bliver ca. 15 meter og de skaber en naturlig opdeling af stalden, som passer i landskabet hvor der er spredte mindre beplantninger.

Ved at holde gavlenden fri for træer, opretholdes der sammenhæng mellem den nye stald og maskinhuset, så bygningerne visuelt fremstår sammenhængende.

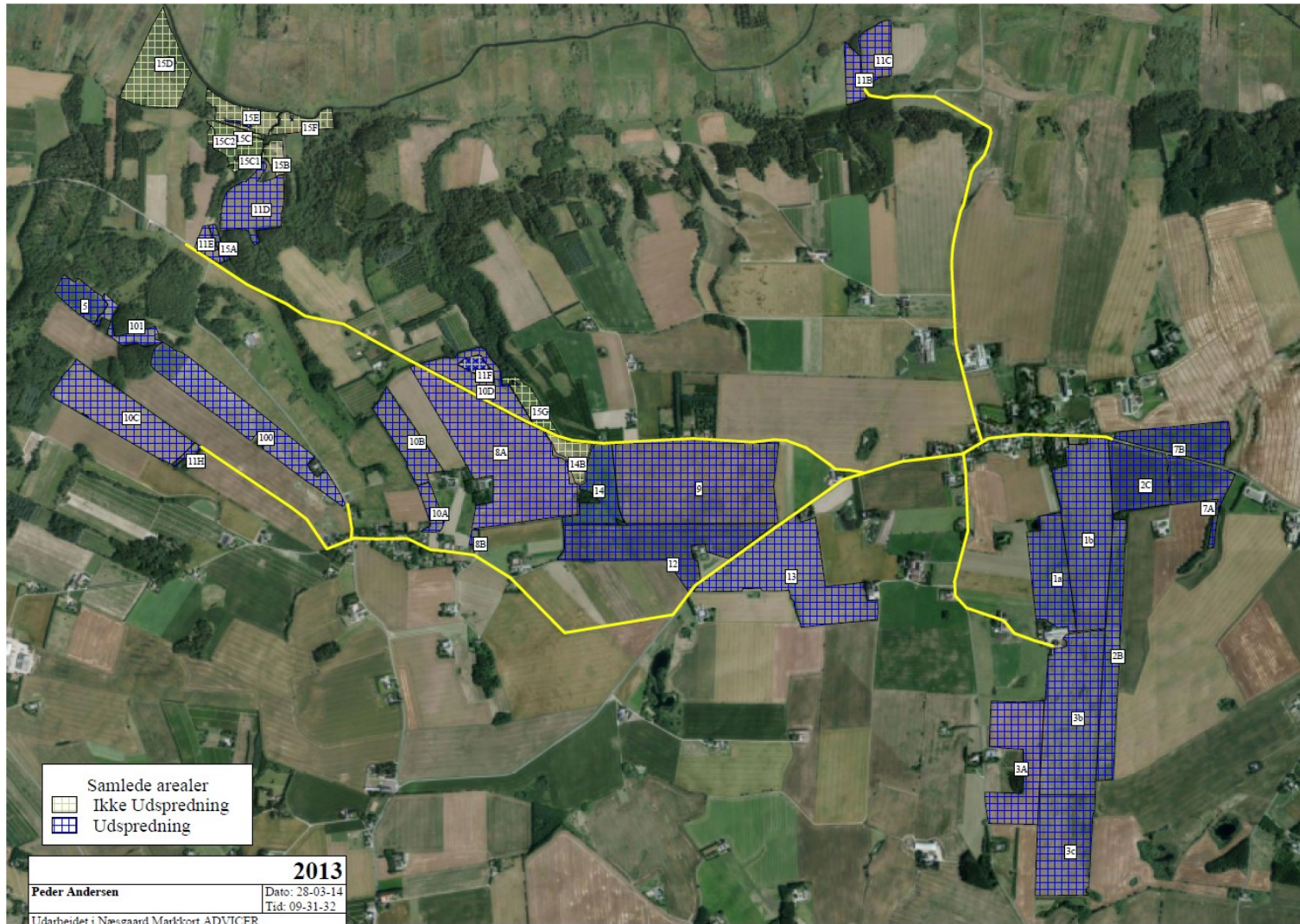
Forslag til træarter

Ammetræer: Engriflet hvidtjørn (*Crataegus monogyna*) og fuglekirsebær (*Prunus avium*).

Buske: Hassel (*Corylus avellana*), almindelig Hyld (*Sambucus nigra*)

Blivende træer: Bøg (*Fagus sylvatica*)

Bilag 3: Placering af udbringningsarealer og transportveje for gylle

Bilag 4: Ansøgers beredskabsplan

UDKAST TIL:

Beredskabsplan for Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3
Brand- og evakuering	4
Overløb af gylle	5
Kemikalie- og oliespild	6
Stophaner / Hovedafbrydere	7
Strømsvigt	8
Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt)	10
Bilag B: Afløbsplan	11
Bilag C: Kort over brandslukningsudstyr, flugtveje m.v. (beredskabsplan)	12

Udarbejdet af: Peder Andersen, september 2013

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.fl. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret på ejendommen.

Kort materiale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen m.m. med angivelse af:

- Dieseltanke m.v.
- Afløb gylle og tagvand
- Strømafbryder og afbryder vand
- Slukningsmateriale
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.

Er man i tvivl, ring 1-1-2

Efter brand m.m. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står i kontoret og har nr _____

Ejer, Peder Andersen, 2021 3582

Medhjælper: _____

Medhjælper: _____

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Gråkjær Miljøcenter	kontaktes på telefon	96 13 55 55	dag
Landbocenteret	kontaktes på telefon	_____	dag.
Dyrlæge, _____	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	_____	dag.
Elektriker	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
VVS	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
El-selskab _____	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.

NB: Manglende telefon nr påføres inden godkendelsen tages i brug.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand, der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt:

Ejer, Peder Andersen, 2021 3582

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukker
- Vandslange

Se bilag C.

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på fortank – RING 1-1-2

Oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer, Peder Andersen, 2021 3582

Kontakt miljømyndighederne på tlf _____

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber ud over anlægget og nærtliggende arealer.

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsnets/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord

Se bilag A, B, C og D.

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer, Peder Andersen, 2021 3582

Kontakt miljømyndighederne på tlf _____

Forsøg opdæmning for at undgå, at kemikalier og olie løber ud over anlægget og nærtliggende arealer.

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af kemikalier og olie.

Modtag brandvæsnets/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord

Se bilag A, B, C og D.

Stophaner / hovedafbrydere

Vand:

Hovedhanen og stophaner er placeret _____.

Elektricitet:

Hovedafbryderen og el-tavler er ophængt _____.

Se bilag A og C.

Strømsvigt instruks

- ❖ Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- ❖ Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.
- ❖ Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
- ❖ Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til _____ energi-selskab og forhør om varigheden af udfaldet.

Tlf _____

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Transport af bekæmpelsesmidler/pesticider

Sørg for sikker transport af bekæmpelsesmidler til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport vært sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

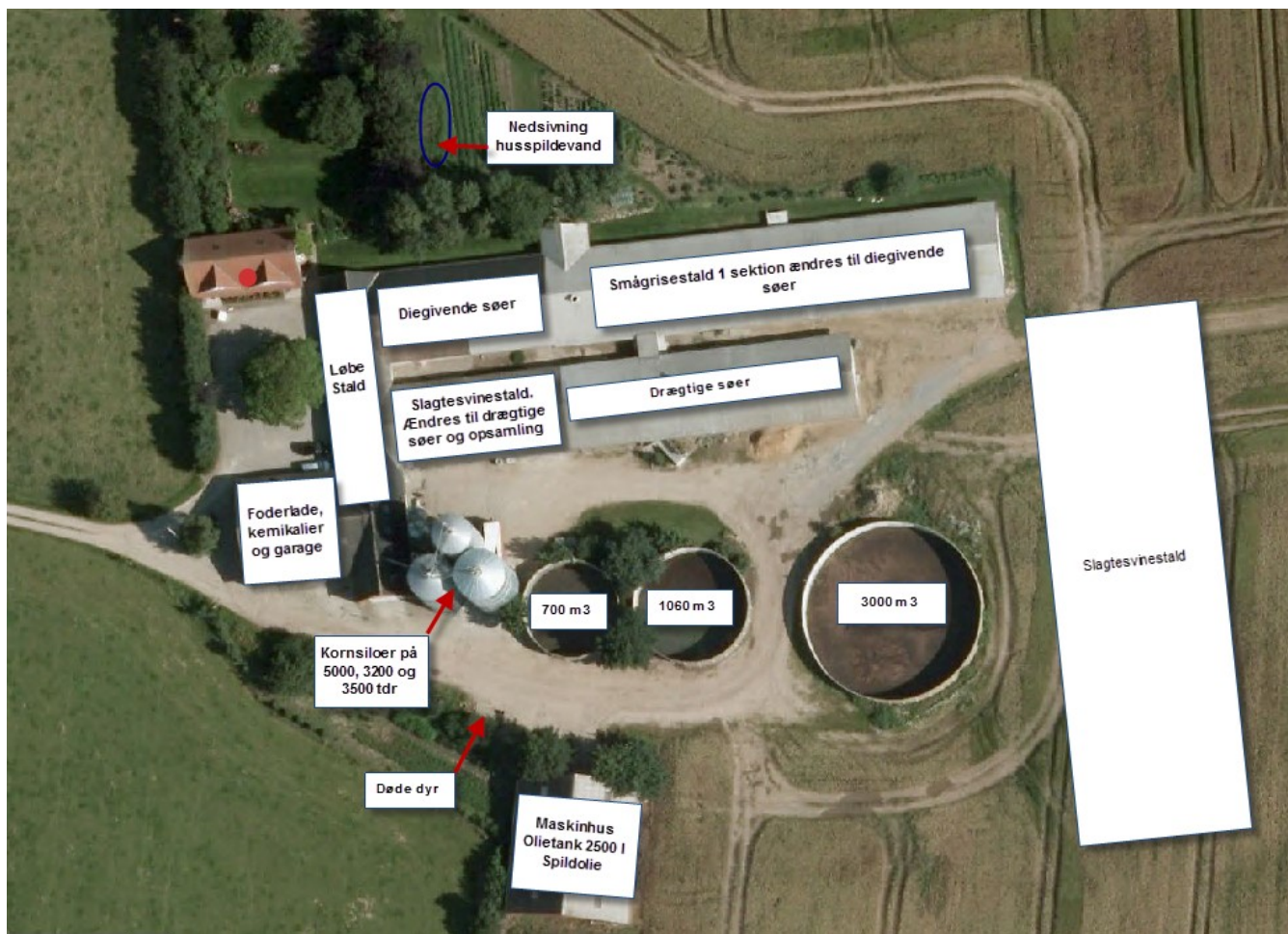
Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

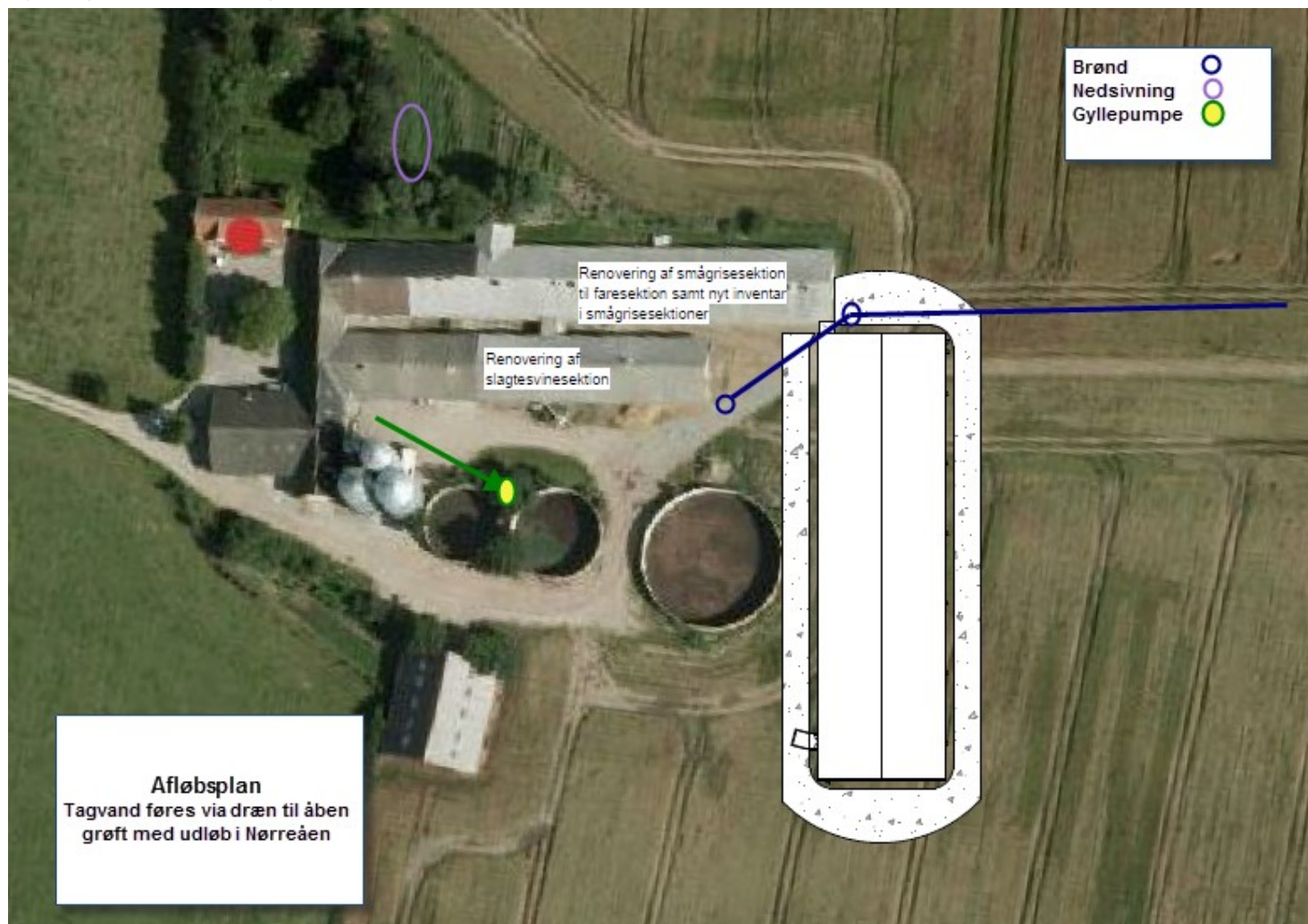
Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

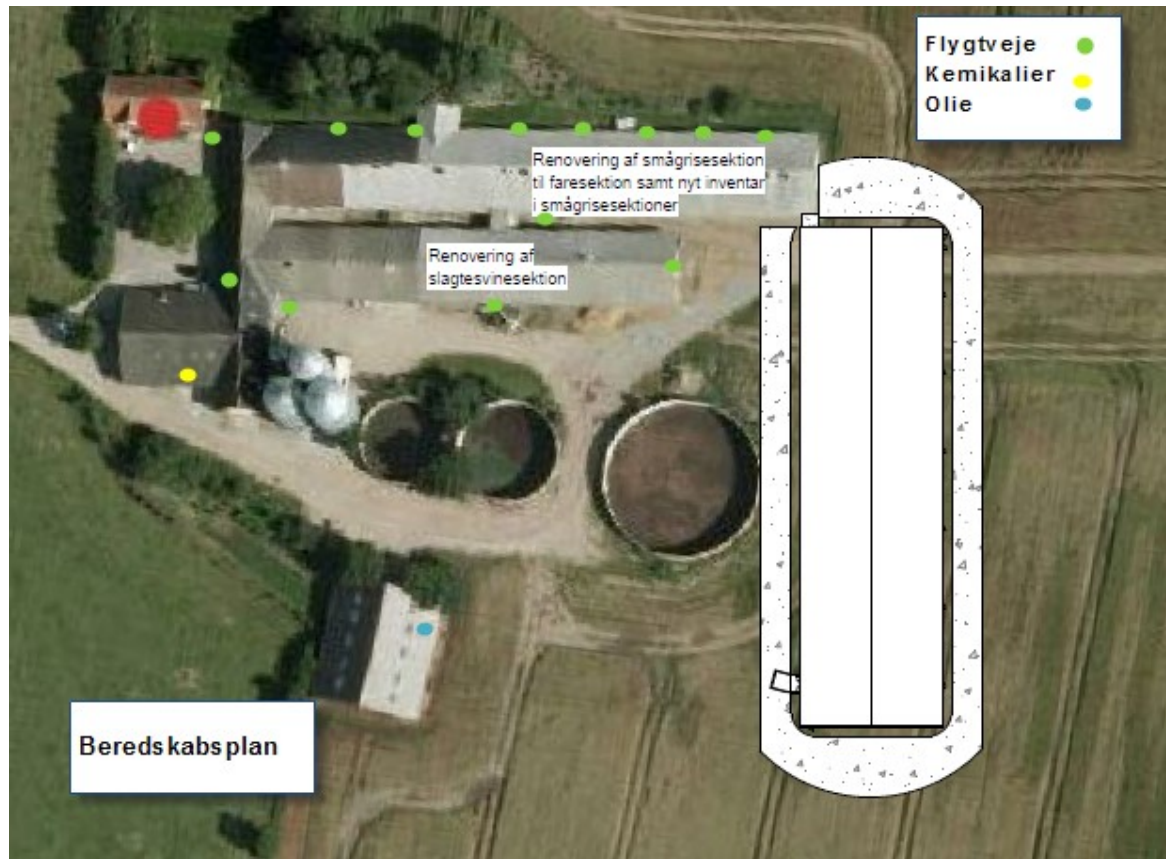
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt) – ikke målfast

Bilag B: Afløbsplan – ikke målfast

Bilag C: Kort over flugtveje m.v. (beredskabsplan) – ikke målfast *opdateres inden den nye stald tages i brug*

Bilag 5: Fosforrisikoanalyse

Nummer og størrelse	P-klasse efter risiko-vurdering	Lavbund	Er der oplyst Fe/P-forhold? Resultat	JB-type i overjorden	Drænet	P-tal	Begrundelse for evt. skærpelse - hvorfor?	Opdeling af marken på grund af P-tal	Hældning af terræn mod vandløb eller sø
Delopland ID nr 1013 – Randersfjord via Gudenåen og Langå Sø									
1a - 6,5 ha	1/2	Ja	Nej	JB 6	Ja	3,3-3,7	Skærpes til P-klasse 1 på baggrund af P-tal	Lavbundsområdet er P-klasse 2	
1b – 13,81 ha	1/2	Vådområde i sydligste del	Nej	JB 7	Ja	1,5-3,5	Skærpes til P-klasse 1 på baggrund af P-tal	Lavbundsområdet er P-klasse 2	
3A – 7,97 ha	3/2	Vådområder og vandhuller	Nej	JB 6	Ja	Ingen tal	Skærpes til P-klasse 3 på grund af dræning og ingen P-tal	Lavbundsområdet er P-klasse 2	
3b – 14,19 ha	1/2	Ja	Nej	JB 6	Ja	2,4-3,6	Skærpes til P-klasse 1 på baggrund af P-tal	Lavbundsområdet er P-klasse 2	
3c – 8,97 ha	3/2	Mergelgrave og vandhuller	Nej	JB 6	Ja	Ingen tal	Skærpes til P-klasse 3 på grund af dræning og ingen P-tal	Lavbundsområdet er P-klasse 2	
13 – 14,28 ha	0	Vådområde i vestlig spids	Nej	JB 6	Ja	2,3	P-klasse fastholdes på 0 på baggrund af P-tal		
Delopland ID nr. 942 – Randers Fjord via Nørreåen									
2B – 6,62 ha	1/2	Vådområde midt på arealet	Nej	JB 7	Ja	1,7-2,4	Skærpes til P-klasse 1 på baggrund af P-tal	Lavbundsområdet er P-klasse 2	
2C – 5,74 ha	0	Nej	Nej	JB 7	Nej	2,8-2,4			
5 – 2,18 ha	0	Nej	Nej	JB 4	Nej	Ingen tal			
7A – 4,20 ha	0	Nej	Nej	JB 7	Nej	2,1			
7B -4,76 ha	0	Nej	Nej	JB 7	Nej	2,5			
8A – 19,40 ha	0	Nej	Nej	JB 4	Nej	Ingen tal			
8B -0,22 ha	0	Nej	Nej	JB 6	Nej	Ingen tal			

9 – 21,52 ha	0	Vådområde midt på areal	Nej	JB6	Ja	1,9-2,7	P-klasse skærpes ikke på grund af P-tal under 4		
10A -1,11 ha	0	Nej	Nej	JB 4	Nej	Ingen tal			
10B – 3,98 ha	0	Nej	Nej	JB 4	Nej	Ingen tal			
10C -8,97 ha	0	Nej	Nej	JB 4	Nej	Ingen tal			
10D -3,87 ha	0	Ja	Nej	JB 4	Nej	Ingen tal	Lavbund i lille del af midten, men P-klasse skærpes ikke da der ikke er drænet.		
11B – 1,54 ha	0	Ja	Nej	JB 1	Nej	Ingen tal	Lavbund i den nordvestlige del af marken, men P- klasse skærpes ikke da der ikke er drænet		
11C -2,72 ha	0	Ja	Nej	JB 1	Nej	Ingen tal	Lavbund i den sydlige og nordlige del af marken, men P-klasse skærpes ikke da der ikke er drænet		
11D – 5,13 ha	0	Ja	Nej	JB 1	Nej	Ingen tal	Lavbund i den nordligste snip, men P-klasse skærpes ikke da der ikke er drænet		
11E – 0,85 ha	0	Nej	Nej	JB 1	Nej	Ingen tal			
11H – 0,33 ha	0	Nej	Nej	JB 4	Nej	Ingen tal			
12 – 11,59 ha	0	Nej	Nej	JB 6	Nej	1,3-2,8			
14 – 4,18 ha	0	Nej	Nej	JB 4	Nej	Ingen tal			
15A – 0,38 ha	0	Nej	Nej	JB 1	Nej	Ingen tal			
100 – 9,53 ha	3	Ja	Nej	JB 4	Ja	Ingen tal	P-klasse skærpes til 3 uden for vådområdet da der ikke er indsendt P-tal	Lavbundsområdet er P-klasse 2	
101 – 1,54 ha	0	Nej	Nej	JB 4	Nej				

Skema som viser mulighederne for at skærpe fosforklasse.

Gælder kun drænedede jorder

Fosfortal	Sandjord	Lerjord
Under 4	P-klasse 0	P-klasse 0 Kan efter konkret vurdering flyttes til P-klasse 1
4 – 6	P-klasse 0 Kan efter konkret vurdering flyttes til P-klasse 1	P-klasse 1
Over 6	P-klasse 0 Kan efter konkret vurdering flyttes til P-klasse 3	P-klasse 3

Lavbundsjorder	
FeP-forhold under 20	P-klasse 2
FeP-forhold over 20	P-klasse 0
FeP-forhold ikke oplyst	P-klasse 2

Bilag 6: Naturvurdering

Lokaliteter, anlæg (indenfor 1200 m)

Naturnr. Favrskov Kommune	Naturtype	Afstand til anlæg	Besigtigelses- dato	Beskrivelse arter mv.
2198	vandhul	190 Ø	28/7-11	
2193	vandhul	160 SV	-	
2189	vandhul	280 SV	-	
2208	overdrev	1065 NØ	-	
2196	vandhul	420 N	6/8-10	Billebo klaseskærm
2191	vandhul	390 N	+	
2197	vandhul	500 NØ	28/7-11	
2186	vandhul	750 NV	+	
2182	vandhul	850 NV	15/7-10	Knippe star Lille vandsalamander
2188	vandhul	800 NV	3/8-10	
2185	vandhul	980 NV	15/7-10	Lille vandsalamander Stor vandsalamander Butsnudet frø
2195	vandhul	800 N	3/8-10	
2246	vandhul	930 SØ	6/8-10	
2243 + 44	Vandhul + mose	1025 S	6/8-10	Liden vandaks Butsnudet frø
2249 + 50	Vandhul + mose	1000 SV	28/7-11	

Lokaliteter, udbringningsarealer

Mark nr.	Naturnr. Favrskov Kommune	Naturtype	Besigtigelsesdato	Beskrivelse arter mv	Vurdering og vilkår
15A	2518	Grænsende til hede	26/7-11	Liden klokke Blåmunke Græsbladet fladstjerne	
3C	2243+ 2244	Grænsende til vandhul / mose	6/8-10	Butsnudet frø	Ingen hældning > 6 grader
10C		Grænsende op til udpeget ammoniakfølsom skov	5/2-14		Vurderes ikke at være ammoniakfølsom
100	2238	Grænsende op til vandhul	15/7-10	Pilekrat (intet vandspejl)	Ingen hældning > 6 grader
101		Grænsende op til udpeget ammoniakfølsom skov	5/2-14	Rødgran + unge egetræer	Vurderes ikke at være ammoniakfølsom.
1A	2196	Grænsende til vandhul	6/8-10	Butsnudet frø Billebo klaseskærm	Ingen hældning > 6 grader
2C	2197	Grænsende til vandhul	28/7-11		Ingen hældning > 6 grader
1B	2197	Grænsende til vandhul	28/7-11		Ingen hældning > 6 grader
2B	2198	Grænsende til vandhul	28/7-11		Ingen hældning > 6 grader
10D	2223	Grænsende til overdrev	26/7-11	Blåhat Liden klokke Alm. hvene Alm. røllike	Vurderet til ringe naturtilstand
11D		Grænsende til egekrat	5/2-14		Fint krat med egetræer og ene – arealet er dog ikke § 3 beskyttet iht. naturbeskyttelsesloven og er ikke udpeget som ammoniak følsom skov
11D	2523	Grænsende til hede	26/7-11	Hedelyng Liden klokke Timian sp. Blåmunke Blåhat	Vurderet til god naturtilstand
11D	2520	Ca. 8 meter til mose	26/7-11	Sumpkarse Kær tidsel Mynte Milturt	Kildevæld, under tilgroning

11D	2522	Grænsende til overdrev	26/7-11	Stilkeg + Ask Skovsyre Krybende hestegræs Stor fladstjerne	Tilgroet (overdrev nærmest væk)
11H	2237	Grænsende til vandhul / mose	15/7-10	Pilekrat (intet vandspejl)	Ingen hældning > 6 grader Mose skal udpeges på arealinfo
7B	2208	Overdrev	-		Overdrevet beliggende ved kommunegrænsen men på Randers Kommunes side
8A og 14	2222	Overdrev	26/7-11	Liden klokke Blåhat Alm. kongepen	
11B	2536	Mose	25/7-11	tagrør rørgræs	
11B	2537	Eng	25/3-09	Lyse siv Rørgræs Kær tidsel Mose bunke	

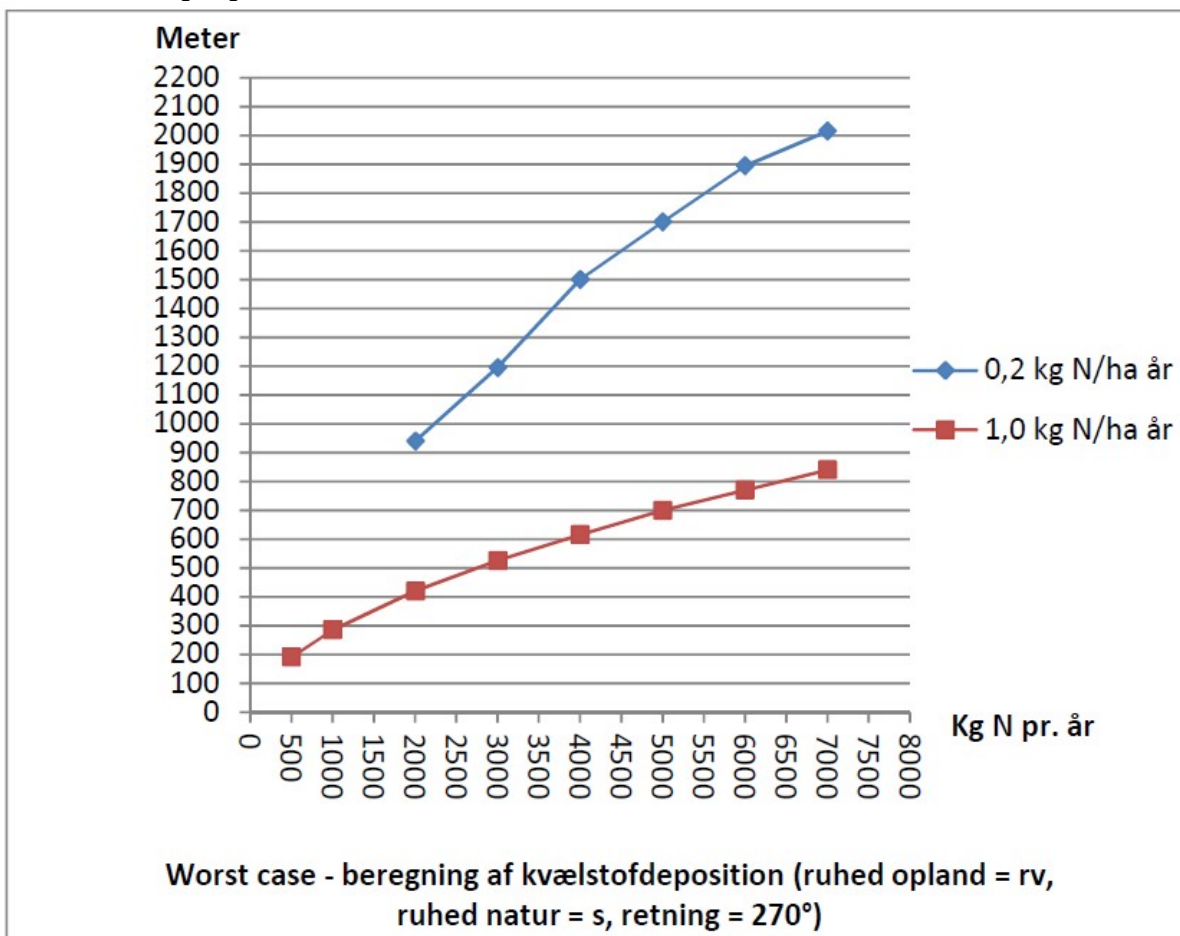
Bilag 7: § 46 hørings svar fra Randers Kommune

Randers Kommune har den 4. marts 2004 modtaget nedenstående høring vedrørende en udvidelse af svinebruget Dengsøvej 7, 8860 Ulstrup.

Det ansøgte projekt medfører, at ammoniakemissionen fra anlægget øges fra ca. 2.309 kg NH₃-N pr. år til ca. 3.607 kg NH₃-N pr. år (det forudsættes, at der indføres gyllekøling som ansøgt, og at ca. 37 % af den producerede gylle opbevares på anden ejendom).

En ammoniakemission på ca. 3.607 vurderes i værste fald at kunne give anledning til en ammoniakdeposition på 0,2 kg N/ha år i en afstand af op til ca. 1,4 km fra anlægget, jf. vedlagte worst-case beregning.

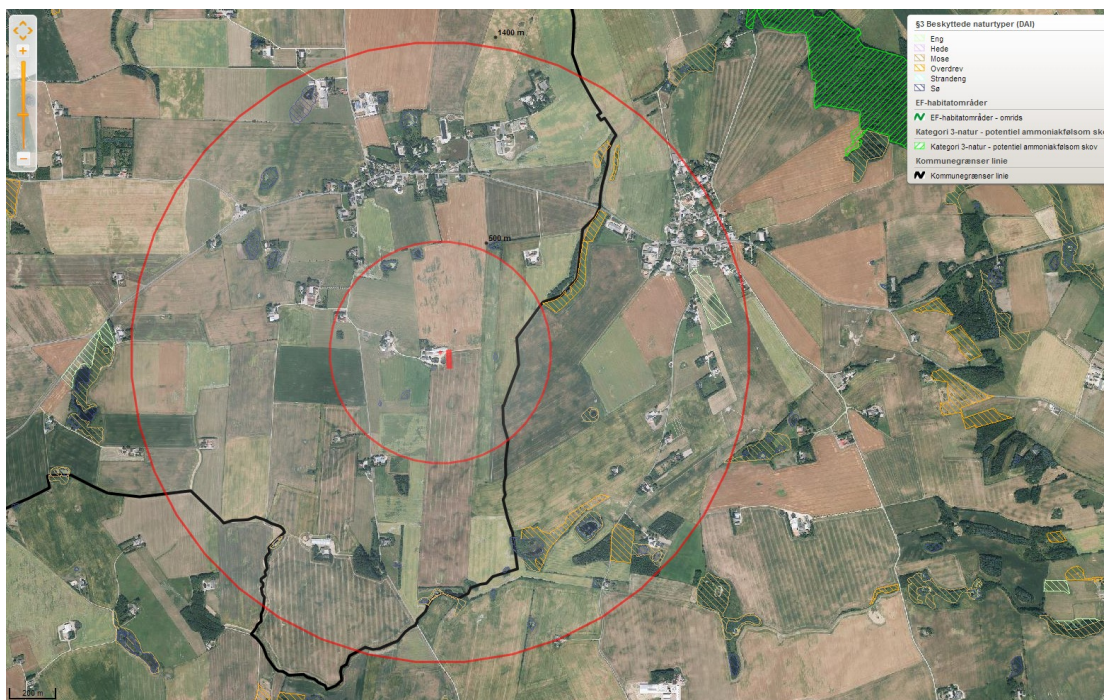
Worst-case beregning:

Indenfor denne afstand forekommer ingen naturarealer, der er klassificeret som kategori 1-natur.

I en afstand af op til ca. 500 m vurderes i værste fald at kunne ske en ammoniakdeposition på 1 kg N/ha år. Indenfor denne afstand forekommer ingen naturarealer, der er klassificeret som kategori 2-natur eller kategori 3-natur.

Afstande og naturarealer er vist i nedenstående kort:

Randers Kommune vurderer på den baggrund, at udvidelse af svinebruget som ansøgt ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af naturarealer i Randers Kommune.

Med venlig hilsen
Freddy Fisker Sørensen

Bilag 8: Beregning af varmebehov – Dengsøvej 7

Peter Andersen
Dengsøvej 7
8860 Ulstrup

klimadan

Beregnings ID (oplyses ved kontakt med Klimadan A/S): **T34263**

Bemærk at nedenstående beregninger er Klimadans ejendom og ikke må udleveres til tredjemand uden forudgående aftale med Klimadan A/S.

Miljø

Køling af gylle reducerer ammoniakfordampningen fra stalden. Teknologien er beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblad af 26.01.2011 omkring køling af gylle i svinestalde.

Gyllekølingsanlægget er dimensioneret ud fra fremsendte plantegning.

Der etableres gyllekøling i 1930 m² med træk-og-slip system og 0 m² med linespil.

Slangerne er fordelt på eksisterende stald (600 m² gyllekumme) og ny slagtesvinestald (1.330 m² gyllekumme).

Varmepumpeanlægget er dimensioneret efter varmebehovet og der kan forventes en reduktion i ammoniakfordampningen fra stalden på ca. 6,9%, hvilket svarer til en gennemsnitlig koleeffekt på 7,1 W/m².

Den procentvise udnyttelse af varmen er udregnet til 100%.

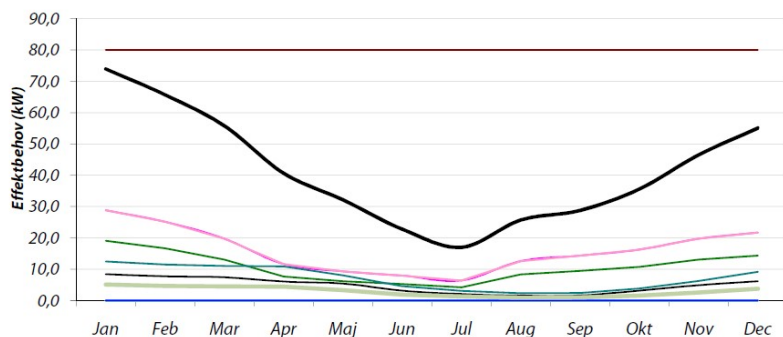
I husdyrgodkendelse.dk indtastes varmepumpens driftstid til 8.760 timer pr. år. I ammoniakreduktion indtastes den ovenfor udregnede værdi.

Energi

	Effektbehov	Energibehov
Eksisterende smågrisestald, 1.519 stipladser	28,8 kW	37.500 kWh
Ny slagtesvinestald, 2.213 stipladser	19,1 kW	42.240 kWh
Farestald, 3 x 28 farestier	8,4 kW	44.150 kWh
Drægtighedsstald, 280 m ²	5,1 kW	7.676 kWh
Stuehus	12,5 kW	35.971 kWh
Samlet behov	73,9 kW	167.537 kWh

Ovenstående energimængde svarer til et årligt forbrug på ca. 19800 L. fyringsolie.

Bemærk at ovenstående beregninger er vejledende og er lavet på baggrund af oplysninger fra kunden samt Klimadans erfaringer.

— Total
— Farestald, 3 x 28 farestier
— Eksisterende smågrisestald, 1.519 stipladser
— Drægtighedsstald, 280 m²

— Varmepumpe
— Ny slagtesvinestald, 2.213 stipladser
— Stuehus

14-03-2014

Niels Kjær Nørgaard

Dato

Kontaktperson - Klimadan A/S